

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 ביוני 2016

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 ביוני 2016

פרק א': דוח הדירקטוריון

פרק ב': דוחות כספיים

פרק ג': נספחים

מספר חברה: 520042540

משרד ראשי: רח' אלנבי 115, תל אביב, 6581708

מוקד שירות לקוחות ארצי: 03-7107777

פקס: 03-7107788

www.menoramivt.co.il

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1.	תיאור החברה	1.....
1.1	בעלי מניותיה של החברה	1.....
1.2	תחומי פעילותה של החברה	1.....
2.	אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון	1.....
2.1	חילופי תפקידים	1.....
2.2	אסיפות כלליות	1.....
2.3	מדיניות תגמול	2.....
2.4	זכיה במכרז - פורשי רשות השידור	2.....
2.5	התארגנות עובדי החברה	2.....
2.6	מערכת מחשב ביטוח כללי	2.....
2.7	הליכים משפטיים	2.....
2.8	מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד	2.....
2.9	התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית	8.....
3.	המצב הכספי	11.....
3.1	נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים	11.....
4.	תוצאות הפעילות	12.....
4.1	נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים	12.....
4.2	פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו	13.....
4.3	תוצאות הפעילות בתקופת הדוח	16.....
4.4	רווח כולל מתחומי פעילות	16.....
4.5	מידע כספי לפי תחומי הפעילות	18.....
5.	תזרים מזומנים	26.....
6.	מקורות מימון	26.....
7.	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה	26.....
8.	בקורות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302)	27.....
	בקורות ונהלים לגבי הגילוי	27.....
	בקה פנימית על דיווח כספי	27.....
9.	גילוי בדבר היערכות ליישום דירקטיבת Solvency II	27.....
10.	אירועים לאחר תאריך מאזן	28.....
10.1	סיווג דירקטורים כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית	28.....
10.2	הלוואה לחברה קשורה	28.....
10.3	אסיפות כלליות	28.....
10.4	מענקים לנושאי משרה בגין 2015	28.....

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 30 ביוני 2016

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לששת החודשים שנתיים ביום 30 ביוני 2016 (להלן: "תקופת הדוח"). הדוח נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2015 (להלן: "הדוח התקופתי").

החברה כפופה להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") ולתקנות וצווים שהוצאו מכוחו, וכן להנחיות המפקח על הביטוח. התקנות כוללות הוראות בדבר ניהול עסקים של חברות ביטוח וביניהן תקנות ההון העצמי המינימאלי הנדרש מחברות ביטוח, תקנות ההשקעה, תקנות בדבר החזקת עתודות ביטוח ותביעות תלויות ודרכי חישובן, תקנות בדבר תוכנם, פרטיהם והעקרונות החשבונאיים לעריכתם של הדוחות הכספיים השנתיים והביניים והוראות שהוצאו מכח התקנות הנ"ל.

1. תיאור החברה

1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה פרטית בשליטה מלאה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים החזקות"), שהינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בעלי השליטה במנורה מבטחים החזקות הינם פלמס אסטבלישמנט וניידן אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, בהתאמה, והמחזיקים ביחד בכ- 61.86% ממניות החברה. יו"ר דירקטוריון החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כמנכ"ל מנורה מבטחים החזקות מחזיק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות מנורה מבטחים החזקות. יתרת מניות מנורה מבטחים החזקות, מוחזקת בידי הציבור.

1.2 תחומי פעילותה של החברה

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת, בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכלל זה ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, ביטוח כללי (הכולל ביטוח רכב (חובה ורכוש) וביטוח כללי אחר) וביטוח בריאות. בנוסף, מחזיקה החברה בסוכנות הביטוח אורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ.

לתיאור תחומי הפעילות של החברה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2015.

2. אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

2.1 חילופי תפקידים

בחודש יולי 2016, סיימה ה"ה אלה רובינק את כהונתה כדירקטורית בלתי תלויה.

בחודש יוני 2016, סיים ה"ה ד"ר אברהם לוונגליק את כהונתו כאקטואר ראשי בחברה, ותחתיו מונה ה"ה דן בר און.

בחודש אפריל 2016, סיים ה"ה אמיר גבע את כהונתו כחבר ועדת השקעות. בחודש מאי 2016, מונה תחתיו ה"ה רמי ששון.

בחודש אפריל 2016, מונתה ה"ה קטי רזניק כאקטוארית ממונה בתחום הבריאות.

2.2 אסיפות כלליות

בחודש יוני 2016, אישרה האסיפה הכללית של החברה הענקת כתבי פטור ושיפוי לנושאי המשרה בחברה, וכן חידוש מינויו של ה"ה יחזקאל (חזי) צאיג, כדירקטור חיצוני (דח"צ) בחברה, לתקופת כהונה שניה של שלוש שנים, שתחילתה במועד אישור מינויו על ידי האסיפה. יצוין, כי דירקטוריון

החברה סיווג את ה"ה צאיג, כדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. לפרטים בדבר אסיפות כלליות לאחר תאריך הדוח, ראה סעיף 10.3 להלן.

2.3 מדיניות תגמול

בחודש יולי 2016, אישרו וועדת הביקורת ודירקטוריון החברה, ובהמשך לאישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה מחודש מאי 2016, שינויים במדיניות התגמול של החברה שעיקרם התאמות לחזור הפיקוח מחודש אוקטובר 2015 לרבות לענין השבה, התאמת תנאי סף למענק שעניינו תשואה להון, ביטול סל המענקים המהווה סך הכל התקציב למענקים לנושאי משרה ושינוי אופן חישוב המענק האישי של נושאי המשרה, פריסת תשלום המענק והפחתת מענק בשיקול דעת, וכן שינויים שעיקרם התאמת מדיניות התגמול בחברה לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016.

2.4 זכיה במכרז - פורשי רשות השידור

בחודש פברואר 2016, קיבלה החברה הודעה מרשות השידור, בדבר זכיה במכרז לרכישת פוליסות ושירותים לתוכנית פרישה מוקדמת של עובדיה. בהתאם לתנאי המכרז, רשות השידור תעביר לחברה סכום חד-פעמי עבור כל פורש. החברה תשלם לפורשים סכומים חודשיים במסגרת פוליסת ביטוח, כמסכם בין הצדדים. אומדן הסכומים שיופקדו בחברה, בתקופת המכרז, בהנחת מיצוי מלא של כמות הפורשים הפוטנציאלית, עומד על כ- 350 מיליון ש"ח, ותלוי, בין היתר, במספר הפורשים בפועל. הרווח הצפוי מהעסקה איננו מהותי.

2.5 התארגנות עובדי החברה

בהמשך לאמור בסעיף 7.6.9 לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי בדבר התארגנות עובדי החברה באמצעות ההסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן: "ההסתדרות"), ובהמשך להליכים משפטיים שונים שהתקיימו בנדון, הודיעה החברה להסתדרות וזאת, במענה למכתב ההסתדרות אליה מיום 2 בפברואר 2016, הכולל הודעה בדבר היות ההסתדרות ארגון עובדים יציג בחברה, כי היא נכונה לפתוח עמה במשא ומתן לגיבוש הסכם קיבוצי. נכון למועד זה, טרם התגבשו הסכמות מחייבות בין החברה ובין ההסתדרות. ראה באור 39 בדוחות הכספיים בדוח התקופתי.

2.6 מערכת מחשב ביטוח כללי

החברה החליטה להחליף את מערכת המחשב המשרתת את פעילותה בתחום הביטוח הכללי במערכת מחשב מתקדמת. לאחר בחינה של מספר הצעות הגיעה החברה לסיכום עקרוני עם ספק שנבחר על רכישה והטמעה של מערכת כאמור. פרויקט ההטמעה וההסבה צפוי להימשך מספר שנים. הצדדים פועלים לגיבוש הסכם התקשרות מחייב.

2.7 הליכים משפטיים

לענין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות שלה, כייצוגיות ותביעות תלויות נוספות, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

2.8 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

2.8.1 הוראות דין החלות על פעילות הקבוצה באופן כללי

2.8.1.1 חוקים ותקנות

- בחודש אוגוסט 2016, התקבל בקריאה שניה ושלישית חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016. במסגרת החוק מוצע להקים רשות עצמאית שתקרא: רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הרשות"). תפקידיה של הרשות יהיו, בין היתר, הגנה ושמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים; הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים; קידום התחרות במערכת הפיננסית ובמיוחד בשוק ההון הביטוח והחיסכון; ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בפעילותם של הגופים המפוקחים ותוך הרחבת סמכויות הממונה בעניינים שונים, כראש הרשות, תוך היוועצות, לפי העניין, בוועדה המייעצת בה יהיו חברים, בין

היתר, נציגי הפיקוח על הבנקים ורשות ניירות ערך. בביצוע תפקידיה תביא הרשות בחשבון את המדיניות הכלכלית של הממשלה ובתחום החיסכון הפנסיוני, ביטוח הבריאות והסיעוד תפעל בהתאם למדיניות הממשלה בהחלטותיה.

- בחודש מרס 2016, אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את **חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016** (להלן, לצורך פסקה זו: "**החוק**"). בחוק נקבע, כי התקשרות של גוף פיננסי (גוף מוסדי, חברה שייעודה הנפקת מוצרי מדדים, מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות, מנהל תיקים, תאגיד בנקאי או גוף אחר המספק שירותים פיננסיים שקבע שר האוצר) או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי ("**תאגיד פיננסי**") עם נושא משרה בכירה או עובד, בתאגיד הפיננסי, במישרין או בעקיפין, באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללת מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה ("**תקרה לתשלום**"), טעונה אישור של אלה, בסדר זה: ועדת התגמול, הדירקטוריון (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים, ככל שקמה חובה למנותם) וככל שמדובר בחברה ציבורית גם אישור האסיפה הכללית (בהתאם להוראות סעיף 267א(ב) לחוק החברות), וכי ההתקשרות כאמור תאושר כאשר היחס שבין ההוצאה החזויה בשל התגמול, לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגוף הפיננסי הוא המעסיק בפועל שלו, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35. במסגרת החוק, תוקנה פקודת מס הכנסה תוך קביעה, כי ככל ששולם על-ידי תאגיד פיננסי, לנושא משרה בכירה או לעובד, שכר שעלותו עולה על התקרה לתשלום, לא תותר בניכוי, לצורך חישוב הכנסתו החייבת של התאגיד הפיננסי, עלות שכר בסכום השווה לפעמיים ההפרש בין עלות השכר של העובד התקרה לתשלום. הוראות החוק, חלות על התקשרות מיום פרסום החוק או לאחריו, ולעניין התקשרות שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות חוק זה בתום שישה חודשים מיום הפרסום, והתקרה לתשלום תחושב באופן יחסי למספר חודשי העבודה של נושא המשרה הבכירה או עובד התאגיד הפיננסי. בחודש יולי 2016, ובהמשך לבג"צ שהוגש על ידי איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח, הוציא בית המשפט העליון צו ביניים וצו על תנאי המורה למשיבים ליתן טעם במספר עניינים הנוגעים להוראות החוק כמפורט לעיל.

2.8.1.2 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש יולי 2016, פורסם **נספח לחוזר בירור ויישוב תביעות טיפול בפניות ציבור** (להלן: "**הנספח**" ו- "**חוזר יישוב תביעות**", בהתאמה). הנספח, אשר מהווה חלק בלתי נפרד מחוזר יישוב תביעות, כולל הוראות ספציפיות שיש לנהוג על פיהן בעת יישוב תביעות. בין היתר, קובע הנספח הוראות לעניין ניסוח ואופן משלוח ההודעות במהלך בירור תביעה ותוצאותיה. בהקשר זה נקבע, בין היתר, כי על גוף מוסדי לאפשר לתובע לבחור האם לקבל או לשלוח הודעות כאמור בדרך של דואר, דואר אלקטרוני או פקס, או בדרך אחרת או בכל אמצעי תקשורת מאובטח אחר המקובל באותו מועד באותו ענף. בנוסף, נקבעו בנספח הוראות לעניין הסברים ונימוקים שיש למסור למבוטחים במסגרת הודעת דחיה ובכללן הודעת דחיה המבוססת על דוחות חקירה, הוטלו מגבלות על יכולתו של מבטח להעלות טענה בקשר עם אי גילוי בנסיבות מסוימות, נקבעו תנאים לקיזוז כספים מתשלום לצד ג' על בסיס טענה ל'רשלנות תורמת', נאסר קיזוז של יתרת אגרת הרישוי לרכב (ביחס לתקופה שממועד קרות מקרה הביטוח ועד לתום תקופת הרישוי), מתגמולי הביטוח המשולמים למבוטח או לצד ג', במקרה של רכב באובדן. במסגרת הנספח נקבעו גם הוראות בקשר עם יישוב תביעות סיעוד לרבות, הוראות ומגבלות לעניין אופן בדיקת מצבו התפקודי של מבוטח בעת יישוב תביעת סיעוד. מועד התחילה של רוב הוראות הנספח הנו מיום 1 בספטמבר 2016. להערכת החברה, לנספח יכול ותהיה השפעה על היבטים תפעוליים של ניהול התביעות ועל עלות התביעות, מחד גיסא, ועל דמי הביטוח, מאידך גיסא. **הערכת החברה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור אי הודאות לעניין התנהגות הלקוחות והמתחרים.**
- בחודש מאי 2016, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "**אחזור מידע אישי**". על פי החוזר, חברת ביטוח נדרשת לאפשר למבוטח קיום חשבון פרטי נגיש באמצעים טכנולוגיים,

באמצעותו יוכל לאחזר מידע אישי, ובכלל זה: פרטיו האישיים, נתונים אודות פוליסות שברשותו או שהיו ברשותו ותביעות הביטוח שהגיש בשלוש שנים האחרונות. כמו כן, קובע החוזר כי חברת ביטוח תציע למבוטח אפשרות משלוח מסמכים והודעות הנדרשים על פי דין בכלים טכנולוגיים ותאפשר למבוטח למסור מסמכים באותו אופן. מועד תחילתו של החוזר הינו 30 במרס 2017. בהתאם ובהמשך לחוזר האמור, בחודש יוני 2016, פרסמה המפקחת מכתב למנהלי חברות הביטוח, לפיו אגף שוק ההון מפתח ממשק באמצעותו יוכל כל מבטח לאתר בקלות ובמהירות את כל מוצרי הביטוח שברשותו. לשם כך, החברות ידרשו לפתח ממשק להעברת מידע למפקחת, אשר מבוסס בעיקר על פרטי המידע הנדרשים במסגרת חוזר אחזור מידע אישי הנ"ל.

- בחודש אפריל 2016, פורסם חוזר שעניינו **"הנחייה לביצוע IQIS לשנת 2015"**. לפרטים ראה סעיף 9 להלן.

2.8.1.3 הצעות חוק וטיוטות חוזרי ממונה

- בחודש אוגוסט 2016, פרסמה המפקחת טיוטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016 (להלן - **"התקנות"**), במסגרתה הוצע, בין היתר, לתקן את התקנות ולקבוע כי הן יחולו גם על מקבלי קצבאות, כך שמי שהחל לקבל קצבת זקנה יוכל לפעול להעברת יתרת הצבירה שלו לגוף מוסדי אחר, למוצר פנסיוני הדומה למוצר הפנסיוני שממנו העמית החל לקבל קצבת זקנה. כמו כן, מוצע לאפשר נידוד גם לכספים במוצר "קופת גמל להשקעה" מקופת גמל השקעה אחת לאחרת, על מנת שהחוסכים בקופה זו יוכלו להנות מהיתרונות שבנייד הכספים כאמור. כן מוצע להרחיב את אפשרויות הנייד בין מוצרים פנסיוניים שונים, על פי התקנות. בנוסף, מוצע לקצר את הזמן הקבוע לביצוע בקשת הנייד וכן לבטל את האפשרות לבטל את העברת הכספים לאחר שהועברה בקשה לקופה המקבלת, למעט אם לא ניתן לבצע את הבקשה. להערכת החברה הרחבת אפשרות הנייד ובפרט למקבלי קצבת זקנה, קיצור הזמן לביצוע תוך ביטול האפשרות לבטל את העברת הכספים כאמור, תביא להגברת התחרות גם לאחר הפרישה, תוך חיזוק כח המיקוח של מקבלי הקצבאות להוזלת דמי הניהול. **הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות בין היתר, בנוסח הסופי של התקנות ובהתנהגות המתחרים והעמיתים בפועל.**
- בחודש יולי 2016, פורסמה טיוטת תיקון לחוזר גופים מוסדיים שעניינו **"כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים"**, אשר מרחיבה את האפשרות לתת הלוואות לדיוור ומאפשרת להעמיד אשראי לקבלנים בשיתוף פעולה עם בנקים, בתנאים מסוימים.
- בחודש אפריל 2016, פורסמה טיוטה שנייה של חוזר שעניינו **"ניהול סיכונים סייבר בגופים המוסדיים"** ("הטיטה"), אשר מחליפה את טיוטת החוזר מחדש אוקטובר 2015 **"ניהול סיכונים אבטחת מידע בגופים המוסדיים"**. הטיטה כוללת התייחסות להיבטים שונים של נושא הסייבר, כאשר אבטחת מידע הינו רק רובד אחד מתוך המכלול, לרבות הגדרת תפקידי ואחריות הדירקטוריון, המנכ"ל, ועדת היגוי לניהול סיכונים סייבר ומנהל אבטחת סייבר, קביעת מדיניות ניהול סיכונים סייבר, נהלים ותכנית עבודה, אופן הערכת וניהול סיכונים סייבר, אמצעי הגנת סייבר שעל גוף מוסדי ליישם ובכלל זה הגנת סייבר, ניטור ובקרה, סקרי אבטחת מידע ומבחני חדירה, אופן אבטחת מערכות המידע של הגוף המוסדי, התקשורת ותפעול המערכות, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ בנוגע להגנת סייבר לרבות שימוש בשירותי מחשוב ענן, אבטחה פיסית וסביבתית של סביבת העבודה של הגוף המוסדי, הגנת סייבר במשאבי אנוש וגיוס עובדים (לרבות בסיום העסקתם), אבטחת ערוצי הקשר עם הלקוחות ועם גורמים חיצוניים לגוף המוסדי ועוד.
- בחודש מרס 2016, פורסמה טיוטה שנייה של **עמדת ממונה - הבהרה בעניין בדיקה מחודשת של זכאות**, המתייחסת להוראות מסוימות בנושא זה, לרבות הבהרה לעניין הגדרת "בדיקה מחודשת של זכאות" שנקבעו בחוזר יישוב תביעות. בשלב זה, החברה אינה יכולה להעריך את מלוא ההשפעה של הטיטה אם וככל שתהפוך לדין מחייב. להערכת החברה, לטיטה האמורה יכול ותהיה השפעה על היבטים תפעוליים של ניהול התביעות ועלות התביעות, מחד גיסא ועל דמי הביטוח, מאידך גיסא. **הערכת החברה**

בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור אי הודאות לעניין נוסח סופי של טיטת ההבהרה ותחולתה, וכן לעניין התנהגות הלקוחות והמתחרים.

- בחודש ינואר 2016, פורסמה טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הגבלות על מינוי וכהונה של בעלי תפקיד מרכזי בגוף מוסדי), התשע"ו - 2016. במסגרת הטיטת מוצע לקבוע, כי בעל שליטה בגוף מוסדי, או קרובו (על פי הגדרה מרחיבה המוצעת בטיטת), קרוב של דירקטור בגוף מוסדי וכן מי שהורשע בעבירה מהמנויות בטיטת, לא ישמש כנושא משרה (למעט דירקטור) בגוף מוסדי או כבעל תפקיד אחר מהסוג שעליו הורה הממונה שלפעילותו עשויה להיות השפעה משמעותית על פרופיל הסיכון של הגוף המוסדי או על כספי החוסכים באמצעותו בגוף המוסדי ("בעל תפקיד מרכזי"). עוד מוצע לקבוע, כי לא ימלא אדם תפקיד מתפקידיו של בעל תפקיד מרכזי בגוף המוסדי אלא אם מונה לתפקיד כדן, ולא יפגע אדם בשיקול הדעת העצמאי של בעל תפקיד מרכזי.

2.8.2 ביטוח חיים וחשכון ארוך טווח

2.8.2.1 חוקים ותקנות

- בחודש יולי 2016, ובהמשך לאמור בסעיף 7.1.3.2(ג) לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי, בדבר מסמך הבהרות אותו פרסמה המפקחת בחודש אוקטובר 2015, לעניין ההסכם הבין מדינתי בין ישראל וארה"ב ליישום חוק ה-FATCA, ולצורך יישום ההסכם, פורסמו ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016, ותקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016, אשר מגדירים, בין היתר, את זהות הגופים המחויבים ברישום, איסוף מידע אודות פעילות לקוחות, לרבות קביעת קריטריונים לקבלת לקוחות חדשים ודיווח אודות עסקאות ותנועות בהתאם ל-FATCA. החברה פועלת ליישום הוראות החוק והתקנות, לרבות באמצעות רישום לאתר רשות המיסים האמריקאית וביצוע בדיקות נאותות וזיהוי למצטרפים חדשים בחשבונות הרלוונטיים.
- בחודש יוני 2016, פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014, אשר מסדירות את אופן התשלום והדיווח לגופים המוסדיים והיזון חוזר למעסיקים, לרבות באמצעות המסלקה (להלן: "התקנות") לפיו, בין היתר, על מנת להקל על הליך יישום התקנות, תחול דחיה של כשנה במועדי היישום ביחס למעסיקים של פחות מ-50 עובדים ודחיה שלחצי שנה ביחס למעסיקים שלהם לפחות 50 עובדים אך לא יותר מ-100 עובדים.
- בחודש אוגוסט 2015, חוקק תיקון מס' 12 לחוק קופות הגמל, ובמסגרתו ניתנה לשר האוצר הסמכה לקבוע את התנאים שבהם ניתן יהיה לבצע משיכה חד פעמית של כספים קטנים (עד 8,000 ש"ח) מקופת גמל לתגמולים ו/או מקופת גמל לא משלמת לקצבה ו/או מקרן פנסיה ותיקה, וניתנה לממונה סמכות לקבוע הוראות לעניין זה בתקנוני קופות גמל (תקנון אחיד). כמו כן, במסגרת התיקון תוקן סעיף 20 לחוק קופות גמל ונקבע כי שיעורי ההפקדה של מעסיק בגין עובדיו יהיו אחידים לכל סוגי המוצרים והיצרנים. בחודש פברואר 2016, נערך הסכם קיבוצי כללי (מסגרת) להגדלת ההפקדות לביטוח פנסיוני במשק. ההסכם הקיבוצי קובע הגדלה מקבילה של דמי הגמולים המשולמים על ידי העובד והמעסיק בשתי פעימות כשב - 1.1.2017 שיעור ההפקדה של תגמולי המעסיק יעמוד על 6.5% ושיעור ההפקדה לתגמולי עובד יעמוד על 6%. כן נקבע כי בקופת ביטוח או בקופת גמל שאינה קרן פנסיה תשלום המעסיק לדמי הגמולים יכלול את התשלום לרכיב אובדן כושר עבודה. בחודש מאי 2016, הוצא צו הרחבה להסכם קיבוצי כללי (מסגרת) להגדלת ההפקדות לביטוח פנסיוני במשק. צו ההרחבה קובע הגדלה מקבילה של דמי הגמולים המשולמים על ידי העובד והמעסיק בשתי פעימות, כשמיום 1 בינואר 2017 שיעור ההפקדה של תגמולי המעסיק יעמוד על 6.5% ושיעור ההפקדה לתגמולי עובד יעמוד על 6%. כן נקבע, כי בקופת ביטוח או בקופת גמל שאינה קרן פנסיה תשלום המעסיק לדמי הגמולים יכלול גם את התשלום לרכיב אובדן כושר עבודה. בנוסף, לאור ההסכם חוקק, בחודש יוני 2016, תיקון מס' 16 לחוק קופות הגמל, במסגרתו נקבע, בין היתר, כי אם נקבעו בדין או בהסכם שיעורי הפקדה שונים

למרכיב תגמולי המעסיק הכוללים את הכיסוי לביטוח אובדן כושר עבודה של עד 2.5% משכרו של העובד להבטחת עד 75% משכרו של העובד, בסוגים שונים של קופות לא יראו בהוראות הדין או ההסכם התניה של המעסיק לגבי שיעור ההפקדה בעד העובד בהפקדה לסוג מסוים של קופה ובלבד ששיעור ההפקדה לא יפחת עד ה- 30 ביוני 2016 משיעור ההפקדה למרכיב תגמולי המעסיק שנקבע בדין או בהסכם לאותה קופת גמל ולאחר מועד זה לא יפחת מהשיעורים שצויינו בהסכם לעיל.

2.8.2.2 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש יולי 2016, פורסם חוזר שעניינו **"הוראות לענין בחירת קופת גמל"** (להלן – **"החוזר"**), אשר החליף חוזר באותו ענין מחודש מרס 2016. במסגרת החוזר קובעת הממונה כי היא תבחר לפחות שתי קרנות פנסיה מקיפות שתשמשנה כקופות ברירת מחדל של כלל העובדים במשק שלא בחרו באופן אקטיבי בקופת גמל אחרת, ושמעסיקים לא ערך מכרז עצמאי מטעמו בענין זה, וזאת בהליך תחרותי שיתקיים אחת ל-3 שנים (ושהחברות המנהלות שיזכו בהליך יהיו מחויבות לו למשך 10 שנים ממועד הצטרפות עמית). במכרז תינתן העדפה מתקנת לחברות מנהלות שנתח השוק שלהן מסך ההפקדות לקרנות הפנסיה החדשות אינו עולה על 5%. בנוסף, קובעת הממונה את התנאים והקריטריונים שבהם יכולים מעסיק וארגון עובדים לקיים הליך תחרותי משל עצמם לצורך בחירת קרן פנסיה, קופת גמל לחסכון או קרן השתלמות שתהווה קופת ברירת המחדל של עובדיהם. בהתאם להוראת המעבר שנקבעה בחוזר, מעסיקים רשאים להמשיך ולצרף עד 31 במרס, 2019 לקרן ברירת מחדל שהוגדרה בהסכמים קיימים שנערכו לפני מועד פרסום החוזר. החוזר עשוי לשנות באופן מהותי את תנאי התחרות בשוק הפנסיה, תוך הגברת התחרות החריפה גם כך בשוק זה. בהמשך לחוזר האמור, ובהמשך להליך מכרזי שקיימה, פרסמה הממונה בחודש אוגוסט 2016, את שמות קרנות פנסיה ברירת המחדל הנבחרות (מיטב-דש והלמן אלדובי), שיחלו לפעול ככאלה בחודש נובמבר 2016, למשך השנתיים שלאחר מכן. הליך זה עשוי להאיץ עוד יותר את התחרות הערה בשוק החסכון ארוך הטווח, ויגרום לירידה נוספת בדמי הניהול, אך בשלב זה, לא ניתן להעריך את עוצמת הירידה ומידת השפעתה על הקבוצה ורווחיותה, כמו גם על שיעורי הנטישה של העמיתים הקיימים ועל מספר המצטרפים החדשים בקרנות הפנסיה שבניהול הקבוצה.

- בחודש יולי 2016, התפרסם חוזר שעניינו **"העברת כספים בין קופות גמל"**, שהחליף חוזר קיים באותו ענין, ובמסגרת זאת קוצר משך הזמן שבו עמית, שביקש להעביר את כספיו מקופה אלמונית לקופה פלמונית, יוכל להתחרט ולבטל את בקשת הניוד שהגיש. קיצור משך הזמן שניתן לקופה המעבירה לנסות ולשמר את הלקוחות עשוי להשפיע לרעה על היקף הניוד היוצא מהחברה, אך מאידך גיסא ישפיע לטובה על היקף הניוד הנכנס לחברה. **הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח ואשר עשויה שלא להתממש בשל התנהגות המתחרים, המפיצים והלקוחות.**

2.8.2.3 הצעות חוק וטיטות חוזרי ממונה

- בחודש יולי 2016, פרסמה המפקחת טיוטה שנייה לחוזר שעניינו **"קווים מנחים לענין תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה"**, הקובעת מבנה אחיד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה, אשר יאפשר למועמדים לביטוח לערוך השוואה בין התוכניות השונות. הטיוטה קובעת הגדרה אחידה לאובדן כושר עבודה וכן הוראות שונות לתכנית הבסיסית לרבות בכל הנוגע לתקופת הביטוח, תקופת ההמתנה, היקף הכיסוי, תגמולי הביטוח, חריגים לכיסוי, אפשרות לעדכון הכיסוי לאחר שינוי העיסוק ואפשרות קיזוז תגמולי הביטוח במקרה של תשלום מגורמים ממשלתיים או ממבטחים אחרים. הטיוטה חלה על כל התכניות לביטוח אובדן כושר עבודה, אישיות או קבוצתיות וצפויה להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2017, ובכל הנוגע לפוליסות קבוצתיות, בעת חידושן לאחר מועד התחילה.

- בחודש יוני 2016, פרסמה המפקחת טיוטה שנייה של החוזר שעניינו **"כללים לתפעול מוצר פנסיוני"**, במסגרתה מוצע לקבוע כללים לענין אופן ביצוע ההוראות שנקבעו במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ו-2015, לרבות מתכונת הדיווח של סוכן הביטוח

הפנסיוני לגוף המוסדי אודות תשלום דמי הסליקה, הוראות לעניין ביצוע ההפחתה של עמלות הסוכן מחד גיסא והוראות לביצוע ההפחתה של דמי הניהול למבוטח מאידך גיסא וכן הוראות בדבר אופן הצגת המידע אודות ההפחתה בדמי הניהול למבוטח.

2.8.3 ביטוח אלמנטרי – כללי

ביטוח רכב חובה

2.8.3.1 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחוודש אוגוסט 2016, פורסמו שני חוזרים שעניינם "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף רכב חובה". האחד, עדכן את דמי הביטוח השיווי לאופנועים (באמצעות ה"פול") בעלי מערכות בטיחות ולאופנועים עם שלושה גלגלים (תלת אופנוע); והשני, בהמשך לבג"צ שהגיש איגוד חברות הביטוח כנגד המפקחת ובהתאם לתוצאותיו, ביטל לחלוטין את המגבלה שלפיה, דמי הביטוח בענף ביטוח רכב חובה לא יחרגו משיעור של 90% מדמי הביטוח נטו עבור אותו מבוטח במסגרת תעריפי "הפול".

- בחוודש ינואר 2016, פורסם חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה". בעיקרו, החוזר מעדכן את דמי הביטוח השיווי (באמצעות "הפול") לכלי רכב פרטיים ומסחריים. לפרטים נוספים ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

2.8.3.2 הצעות חוק וטיטות חוזרי ממונה

- בחוודש יולי 2016, פורסמה טיוטה בדבר תיקון החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה, המבקשת לבצע עדכון נוסף של תעריפי "הפול" לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, החל מיום 1 בינואר, 2017 (טיטה זו מחליפה את הטיטה שפורסמה בינואר 2016 בהקשר זה). טיוטה זו התפרסמה בד בבד עם פרוסום טיוטת ד"ח מפעיל המאגר הסטטיסטי, המתייחס בין היתר לאומדן השפעת אימוץ החלטת ועדת ההיוון בראשותו של ד"ר אליהו וינוגרד על תעריף הסיכון. ראה גם באור 8 בדוחות הכספיים. החברה לומדת את הוראות הטיטות. להערכתה, למכלול התיקונים, יכול שתהיה השפעה על כמות המבוטחים ב"פול" כמו גם השפעה מהותית על דמי ביטוח בענף רכב חובה אשר עלולה לגרום לירידה ברווחיות ענף זה.

2.8.4 ביטוח כללי אחר

2.8.4.1 חוקים ותקנות

- בחוודש יוני 2016, עודכנו תקנות הביטוח הלאומי (היוון) התשל"ח-1978 ("תקנות ההיוון"), וזאת בהמשך להמלצות ועדה בין משרדית בראשות השופט (בדימוס) ד"ר אליהו וינוגרד, לבחינת תיקון טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה בעבודה על פי תקנות ההיוון. במסגרת התיקון, עודכנו תוחלת החיים ושיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית אשר נקבע על שיעור של 2% במקום 3% עובר לתיקון וכן מנגנון עתידי לעדכון שיעור ריבית ההיוון כאמור. הוראות התקנות משפיעות באופן ישיר על תביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי בענפי החבויות לרבות בענף רכב חובה. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.4 אלהל וכן באור 8 לדוחות הכספיים.

2.8.4.2 הצעות חוק וטיטות חוזרי ממונה

- בחוודש ינואר 2016, פורסמה טיוטת חוזר שעניינה "תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 - הוראות בענף ביטוח דירה" הנוגעות לכיסוי לנזקי מים" על פי הפוליסה התקנית. ככלל, חברת ביטוח רשאית, לפי שיקול דעתה, לבחור באחת או יותר מדרכי הפיצוי הבאות: תשלום ערך האובדן או הנזק; תיקון; ו/או החלפה. במסגרת חוזר משנת 1999 הוגבלה זכות הבחירה בפיצוי בדרך של תיקון, כך שבשלב הצעת הביטוח המבוטח רשאי לבחור בפוליסה שלפיה תיקון יבוצע על ידי כל שרברב שייבחר על ידו או בפוליסה שלפיה

התיקון יבוצע על ידי חברת שרברבים מטעם חברת הביטוח או על ידי שרברב שייבחר מתוך רשימה שרברבים שתפרסם חברת הביטוח. במסגרת התיקון המוצע, מבקש הפיקוח, להגביל את אפשרות הבחירה של המבטח בפיצוי בדרך של תיקון, לשתי האופציות הבאות בלבד: (1) תיקון באמצעות כל שרברב שייבחר על ידי המבוטח בקרות מקרה ביטוח; (2) תיקון באמצעות 'שרברב שבהסדר' עם חברת הביטוח, שייבחר על ידי המבוטח בקרות מקרה ביטוח. התיקון המוצע כולל הוראות נוספות לגבי 'שרברב שבהסדר', ובכללן, הוראות לעניין ניהול רשימת השרברבים שבהסדר ופרסומה, פריסה גיאוגרפית נאותה של מספר השרברבים, דירוג השרברבים שבהסדר, זמני הגעה של שרברב שבהסדר, מנגנון פיצוי בגין אי עמידה בזמני טיפול, ועוד. להערכת החברה, לתיקון לחוזר המאוחד הנזכרת לעיל, עשויה להיות השפעה על היבטים תפעוליים של הפוליסות כמו גם על גידול בסכומי התביעות ובגובה התביעה הממוצעת מחד ועל דמי הביטוח בענף זה מאידך. הערכת החברה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור הנוסח הסופי של החוזר בעניין נזקי מים כפי שיפורסם, וכן התנהגות המתחרים והלקוחות בענף.

2.8.5 ביטוח בריאות

2.8.5.1 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש פברואר 2016, הושק על ידי המפקחת "מחשבון ביטוח בריאות". המחשבון מוצג באתר האינטרנט של הפיקוח, ונועד, בין היתר, לאפשר לציבור להשוות בין דמי הביטוח המוצעים על ידי החברות השונות בפוליסות מסוג ניתוחים, תרופות והשתלות, וזאת בהתבסס על מחיר הביטוח, ציון חברת הביטוח במדד השירות ומאפיינים נוספים של הפוליסה. להערכת החברה המחשבון עלול להגביר את התחרות בסוגי הפוליסות שיוצגו במחשבון, להשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות. הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

2.9 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

2.9.1 שוק ההון - התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

פעילות הקבוצה, שעיקרה בתחום הפיננסי, מושפעת מרמת הפעילות הכלכלית במשק בכלל ובשוק ההון בפרט, וכן מהשפעות מאקרו כלכליות עולמיות כמפורט להלן.

2.9.2 סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שנוספו במהלך החודשים האחרונים מעידים כי המשק מוסיף לצמוח בקצב מתון שאפיין אותו בשנים האחרונות: לאחר שהצמיחה האיצה ברבעון הרביעי של 2015 (שיעור צמיחה של כ- 3.5% בקצב שנתי), מסתמנת, ברבעון הראשון של 2016 האטה משמעותית בקצב הצמיחה (שיעור צמיחה של כ- 1.7% בקצב שנתי במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות).

הצמיחה משקפת בעיקר גידול בצריכה הפרטית, כתוצאה מהריבית הנמוכה וכתוצאה מהשפעת הקיטון בהוצאה בשל הירידה במחירי האנרגיה, כאשר היצוא (ללא יהלומים וללא חברות הזנק) המשיך לרדת במהלך הרבעון הראשון של שנת 2016 בקצב שנתי של כ- 5.3%.

הירידה בשיעור היצוא נובעת בין השאר כתוצאה מחוזקת השקל ומירידה בביקוש העולמי, התפתחות שבאה לידי ביטוי בחולשת הסחר העולמי. המגמות ביצוא מדאיות במיוחד לאור העובדה שתעשיות היצוא מהוות מקור לתעסוקה איכותית בשכר נאות ולאור הפחתת תחזיות הצמיחה העולמית של המוסדות הבינלאומיים. קרן המטבע העריכה בחודשים האחרונים שמדינות רבות עוברות סוג של שינוי מבני, שבעקבותיו הצמיחה העולמית תהיה פחות מבוססת סחר ולפיכך הסחר העולמי צפוי לצמוח בשיעורי

צמיחה מתונים יותר מבעבר. עבור משקים קטנים ופתוחים, דוגמת המשק הישראלי, מדובר בתחזיות לא טובות.

על רקע ההאטה בקצב הצמיחה של המשק במהלך המחצית השנייה של שנת 2015 ועל רקע הפחתת התחזיות לצמיחת הסחר העולמי וליבוא למדינות ה-OECD על ידי קרן המטבע העולמי הוריד הכלכלן הראשי של משרד האוצר, במהלך חודש יולי 2016, את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 ל- 2.5% (לעומת תחזית קודמת של 2.8%).

למרות ההאטה המסוימת בקצב צמיחת המשק, התמונה העולה מנתוני שוק העבודה ממשיכה להיות חיובית ומתבטאת ברמה נמוכה של אבטלה ובעלייה בשכר ובתקבולי מס בריאות. האבטלה במשק הישראלי עמדה על שיעור מנוכה עונתיות, של כ- 4.8% בסוף חודש מאי 2016 כאשר תקבולי מס הבריאות שמהווים אומדן לגידול השכר במשק, היו גבוהים נומינלית באפריל - יוני 2016, בכ- 5.5% לעומת החודשים המקבילים אשתקד.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 נרשמה אינפלציה אפסית במשק הישראלי כאשר ב- 12 החודשים האחרונים שהסתיימו ביוני 2016 נרשמה אף אינפלציה שלילית בשיעור של 0.8% כאשר מדד המחירים לצרכן ללא דיור ירד בשיעור של כ- 1.7%. התרומה העיקרית לעליית המדד ב- 12 החודשים האחרונים באה מסעיף הדיור כאשר סעיפי האנרגיה והפחתות המחירים שיזמה הממשלה תרמו לירידה החדה במדד. האינפלציה הושפעה גם מהאינפלציה הנמוכה בחו"ל, מהירידה במחירי הסחורות העולמיים (לרבות הירידה החדה במחירי האנרגיה), ומהייסוף האפקטיבי בשקל.

קצב העלייה במחירי הדירות ממשיך להיות גבוה. ב- 12 החודשים שהסתיימו בחודש מאי 2016 עלו מחירי הדירות בכ- 7.8%, כאשר הפעילות בשוק הדיור מוסיפה להיות ערה, הן מבחינת מספר עסקאות והתחלות בניה חדשות והן מבחינת היקפי המשכנתאות שנלקחו.

ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה נותרו נמוכות מהגבול התחתון של יעד האינפלציה של בנק ישראל. רמת הריבית הנומינלית, אשר נקבעת על ידי בנק ישראל, ממשיכה להיות ברמת שפל היסטורי של 0.1% כאשר הצפי הוא שבנק ישראל לא יעלה את הריבית במהלך השנה הקרובה. בשילוב עם פעילות בנק ישראל בשוק המט"ח, הרי שהמדיניות המוניטרית ממשיכה להיות מרחיבה מאוד.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 הסתכם הגירעון הכולל של פעילות הממשלה (ללא אשראי נטו) ב- 3.4 מיליארד ש"ח (לעומת כ- 3.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). הירידה בגירעון הממשלה נובעת בעיקר כתוצאה מגידול משמעותי בהכנסות המדינה ממסים וכתוצאה מתת ביצוע בצד ההוצאות. בחודשים יולי 2015 עד יוני 2016 הסתכם גירעון הממשלה בכ- 2.1% מהתמ"ג, כאשר בתקציב 2016 תוכנן גירעון בהיקף של כ- 35 מיליארד ש"ח (שיעור של כ- 2.9% מהתמ"ג).

הנתונים שהתקבלו במהלך חודש יוני 2016, ממשיכים להצביע על המשך ההתמתנות בכלכלה העולמית, מגמה שהתמקדה בעיקר במשקים המתעוררים. מדדי הפעילות העולמיים הצביעו על צמיחה מתונה של מגזר השירותים והיעדר צמיחה במגזר הייצור, ונמשכה צמיחה מתונה ביותר של הסחר העולמי.

בארה"ב התפרסמו נתוני תעסוקה טובים אולם נתונים אלה לא מנעו מה-Fed להותיר את הריבית ללא שינוי, בין היתר על רקע אי וודאות סביב השלכות ה-Brexit, משאל העם הצפוי באיטליה והבחירות בארה"ב, כאשר במהלך התקופה אף נרשמה ירידה בציפיות השווקים לגבי תוואי עליית הריבית הצפויה במשק האמריקאי. במגזר הייצור נמשכת חולשה, אולם הצריכה הפרטית בארה"ב מוסיפה לתמוך בצמיחה. האינפלציה בארה"ב המשיכה להיות נמוכה, אך מדדי הליבה קרובים ל- 2%.

באירופה עודכן כלפי מעלה אומדן הצמיחה של הרבעון הראשון (0.6% בשיעור רבעוני), אולם נתוני המקרו הצביעו על צמיחה נמוכה יותר ברבעון השני. שיעור האבטלה באירופה נותר יציב ברמה גבוהה - 10.2%. האינפלציה באירופה מוסיפה להיות שלילית, וגם אינפלציית הליבה רחוקה מהיעד. מערכת הבנקאות, בעיקר באיטליה, מהווה מקור סיכון לכלכלת גוש האירו.

תוצאות משאל העם בבריטניה לגבי יציאה מהאיחוד האירופי התקבלו בהפתעה. ההשפעה הישירה של החלטת ה-Brexit התבטאה עד כה בפיחות משמעותי של הליש"ט, בירידות במניות הבנקים באירופה ובפדיונות נרחבים בקרנות הנדל"ן המסחרי בבריטניה

כאשר לאחר תאריך המאזן היה תיקון מלא ולמעשה מדדי המניות שברו שיאים חדשים. עם זאת, אי-הוודאות הכלכלית והפוליטית נותרה גבוהה. על פי ההערכות שקרן המטבע הבין-לאומית פרסמה לפני משאל העם, פרישתה של בריטניה מהאיחוד האירופי צפויה להסתכם בפגיעה של 0.1%-0.3% בתוצר העולמי. ה-Bank of England הפחית לאחר תאריך המאזן את הריבית על הליש"ט, במטרה לרכז את ההשפעות השליליות הצפויות של ה-Brexit, מ-0.5% ל-0.25% כאשר נגיד הבנק המרכזי הבריטי רמז שתתכן הורדה נוספת. בנוסף הודיע הבנק האנגלי על הרחבה כמותית שכוללת, בין היתר, הרחבה של רכישות האג"ח הממשלתי והאג"ח הקונצרני.

ביפן, נמשכה החולשה בפעילות, בעיקר כתוצאה מחולשה בביקושים המקומיים ומהאטה בעדי יצוא מרכזיים, בעיקר במזרח, לצד התחזקות הין, מצב שהוביל את הממשלה לדחות את העלאת המע"מ המתוכננת. גם ביפן האינפלציה הינה שלילית ואף אינפלציית הליבה הינה נמוכה. התפתחויות אלה עשויות להוביל את יפן לנקוט בחודשים הקרובים צעדי הרחבה מוניטריים ופיסקליים נוספים גם על רקע הניצחון שמפלגת השלטון השיגה בבחירות. בסין, הצביעו נתוני הצמיחה הרשמיים על צמיחה גבוהה יחסית ברבעון השני, אשר נשענה על השקעה ממשלתית בהיקף נרחב.

המסר העיקרי של הבנקים המרכזיים בעולם ממשיך להותיר פתח לצעדים מרחיבים נוספים; בנאום שנשא יו"ר ה-FED נמשך הטון היוני שנשמע בהחלטת הריבית ממרץ, ובעקבותיו ירדו בשווקים ההסתברויות לכך שארה"ב תעלה את הריבית במהלך החודשים הקרובים.

2.9.3 שוקי האג"ח והמניות

שוקי ההון בישראל ובעולם התאפיינו בתנודתיות גבוהה. כאמור, תוצאות משאל העם בבריטניה התקבלו בהפתעה בשווקים הפיננסיים והובילו לתנודתיות גבוהה כאשר בעקבותם נחלשה הליש"ט באופן משמעותי לעומת הדולר במקביל לירידות חדות במחירי המניות (ובעיקר מניות הבנקים באירופה). במקביל חלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016 ירידה חדה בתשואות של האג"ח הממשלתיות ברחבי העולם, הנחשבות ל"בטוחות", וחלקן ירדו לשפל היסטורי ואף לריביות שליליות.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2016, ירד מדד ת"א 25 בשיעור של כ-8.6%, לעומת עליה בשיעור של כ-1.3% במדד ת"א 75 ולעומת עליה בשיעור של כ-0.3% במדד מניות היתר 50.

גם בבורסות העולם היתה שונות גבוהה ביחס לתשואות שוקי המניות. כך, למשל, מדד הדאו ג'ונס עלה בכ-2.9%, מדד ה-S&P 500 עלה בשיעור של כ-3.3% ומדד הפוטסי האנגלי עלה בכ-4.2%, בעוד שמדד הדאקס הגרמני ירד בכ-9.9%, מדד הנאסד"ק ירד בכ-3.9%, מדד הקאק הצרפתי ירד בכ-8.6% ומדד הניקיי היפני ירד בשיעור של כ-18.2%. גם השווקים המתעוררים הציגו שונות גבוהה, כאשר שוק המניות הסיני בלט לשלילה וירד בשיעור של כ-12.8% בעוד שמדד המניות הברזילאי עלה בשיעור של כ-18.9% ומדד המניות הרוסי עלה בשיעור של כ-23.5%.

מדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בשיעור של כ-2.2% בעוד שמדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשיעור של כ-3.4%. מדד התל בונד 20 עלה בשיעור של כ-2.5% בעוד שמדד התל בונד 40 עלה בשיעור של כ-1.7%.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016, יוסף שערו היציג של השקל מול הדולר בכ-1.4%, על אף רכישות אגרסיביות של מט"ח מצד בנק ישראל, כאשר מול האירו פוחת השקל בכ-0.9%.

3. המצב הכספי

3.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

3.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

ליום			באלפי ש"ח
31 בדצמבר 2015	30 ביוני 2015	30 ביוני 2016	
21,670,828	21,085,036	22,138,264	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
9,821,902	9,422,393	9,778,213	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
4,931,727	4,951,008	5,546,526	נכסים אחרים
36,424,457	35,458,437	37,463,003	סך כל הנכסים
1,475,972	1,612,078	1,414,267	הון
			התחייבויות:
10,559,500	10,278,581	11,342,939	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
21,361,189	20,540,166	21,882,234	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה(*)
1,345,871	1,365,024	1,348,689	התחייבויות פיננסיות
1,681,925	1,662,588	1,474,874	התחייבויות אחרות
36,424,457	35,458,437	37,463,003	סך כל ההון וההתחייבויות

(*) חלק מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה מוצגות בסעיפי התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות.

סך הנכסים של החברה נכון ליום 30 ביוני, 2016 עומד על סך של 37,463 מיליוני ש"ח לעומת סך של 36,424 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו.

סך ההתחייבויות של החברה נכון ליום 30 ביוני, 2016 עומד על סך של 36,048 מיליוני ש"ח לעומת סך של 34,948 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015. הגידול בסך ההתחייבויות נובע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח.

3.1.2 ההון העצמי

ההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של החברה, נכון ליום 30 ביוני 2016, הסתכם בכ- 1,413 מיליוני ש"ח לעומת סך של 1,475 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2015. הירידה בהון נובעת בעיקר מהפסד כולל בסך של 62 מיליוני ש"ח, המורכב מהפסד בסך של כ- 178 מיליוני ש"ח, ומנגד מגידול בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 116 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") החלות על החברה, קיים נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 258 מיליוני ש"ח. לפרטים בדבר מכתב המפקחת שעניינו חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

4. תוצאות הפעילות

4.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

1-12/2015	% שינוי	4-6/2015	4-6/2016	% שינוי	1-6/2015	1-6/2016	באלפי ש"ח
5,078,599	20.5%	1,247,235	1,503,209	16.0%	2,436,406	2,826,796	פרמיות שהורווחו ברוטו
4,363,125	24.2%	1,060,405	1,317,518	17.9%	2,083,106	2,456,890	פרמיות שהורווחו בשייר
912,544		(26,863)	330,952	(74.7%)	809,219	204,818	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
219,571	2550.3%	1,708	45,267	(38.5%)	140,717	86,529	הכנסות מדמי ניהול
118,122	(3.8%)	33,302	32,026	10.2%	57,370	63,217	הכנסות מעמלות
7,945	1028.6%	7	79	(93.9%)	7,106	432	הכנסות אחרות
							תשלומים ושינוי
4,182,169	162.8%	550,583	1,446,899	4.0%	2,270,306	2,360,170	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
946,725	2.2%	241,572	246,771	4.9%	471,622	494,509	עמלות הוצאות שיווק
395,929	(14.2%)	97,058	83,315	(9.1%)	191,481	174,140	והוצאות רכישה אחרות
52,946	(14.6%)	26,880	22,963	23.8%	22,471	27,815	הוצאות הנהלה וכלליות
							הוצאות מימון
13,499		3,132	(3,013)		5,160	(1,230)	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
57,037		155,598	(77,119)		146,798	(245,978)	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
11,049		54,359	(23,098)		52,343	(68,675)	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
45,988		101,239	(54,021)		94,455	(177,303)	רווח נקי (הפסד)
(13,447)		32,296	(22,062)		65,303	(60,710)	רווח (הפסד) כולל

4.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו

באלפי ש"ח	1-6/2016	1-6/2015	% שינוי	4-6/2016	4-6/2015	% שינוי	1-12/2015
רכב רכוש	499,343	430,220	16.1%	255,597	219,036	16.7%	892,649
רכב חובה	238,616	235,913	1.1%	120,895	118,051	2.4%	472,273
ענפי רכוש ואחרים	264,800	263,485	0.5%	132,127	133,289	(0.9%)	527,772
ענפי חבויות אחרים	155,920	147,853	5.5%	80,015	75,214	6.4%	302,051
סך תחום ביטוח כללי	1,158,679	1,077,471	7.5%	588,634	545,590	7.9%	2,194,745
פרמיות שוטפות בגין חוזי ביטוח חיים	950,524	934,945	1.7%	472,471	468,696	0.8%	1,897,116
פרמיות חד-פעמיות בגין חוזי ביטוח חיים	413,535	147,374	180.6%	288,335	93,918	207.0%	421,127
סך פרמיות בגין חוזי ביטוח חיים	1,364,059	1,082,319	26.0%	760,806	562,614	35.2%	2,318,243
פרמיות בגין חוזי השקעה (*)	544,647	1,047,883	(48.0%)	287,566	534,694	(46.2%)	1,818,997
סך פרמיות בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	1,908,706	2,130,202	(10.4%)	1,048,372	1,097,308	(4.5%)	4,137,240
תחום בריאות	304,058	276,616	9.9%	153,769	139,031	10.6%	565,611
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו	3,371,443	3,484,289	(3.2%)	1,790,775	1,781,929	0.5%	6,897,596
סה"כ פרמיות בדוח רווח או הפסד (*)	2,826,796	2,436,406	16.0%	1,503,209	1,247,235	20.5%	5,078,599

(*) פרמיות בגין חוזי השקעה נזקפות ישירות להתחייבויות הביטוחיות ואינן נרשמות כפרמיות בדוחות הכספיים.

להלן התפלגות הפרמיות בדוח רווח או הפסד לפי תחומי הפעילות:

% מסך הפרמיה					
1-12/2015	4-6/2015	4-6/2016	1-6/2015	1-6/2016	
43.2%	43.7%	39.2%	44.2%	41.0%	תחום ביטוח כללי
45.7%	45.1%	50.6%	44.4%	48.3%	תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
11.1%	11.2%	10.2%	11.4%	10.8%	תחום בריאות
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	סך הכל

ביטוח חיים וחשכון ארוך טווח

(מיליוני ש"ח)	פרמיות שוטפות	פרמיות חד-פעמיות	סה"כ
1-6/2016			
סה"כ פרמיות ברוטו	951	413	1,364
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	70%	30%	100%
1-6/2015			
סה"כ פרמיות ברוטו	935	147	1,082
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	86%	14%	100%
4-6/2016			
סה"כ פרמיות ברוטו	473	288	761
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	62%	38%	100%
4-6/2015			
סה"כ פרמיות ברוטו	469	94	563
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	83%	17%	100%
1-12/2015			
סה"כ פרמיות ברוטו	1,897	421	2,318
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	82%	18%	100%

ביטוח כללי

(מיליוני ש"ח)	רכב רכוש	רכב חובה	רכוש	חבויות	סה"כ
1-6/2016					
סה"כ פרמיות ברוטו	595	273	277	176	1,321
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	45%	21%	21%	13%	100%
1-6/2015					
סה"כ פרמיות ברוטו	503	257	279	168	1,207
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	42%	21%	23%	14%	100%
4-6/2016					
סה"כ פרמיות ברוטו	252	112	115	73	552
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	46%	20%	21%	13%	100%
4-6/2015					
סה"כ פרמיות ברוטו	215	106	119	72	512
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	42%	21%	23%	14%	100%
1-12/2015					
סה"כ פרמיות ברוטו	946	472	529	318	2,265
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	42%	21%	23%	14%	100%

ביטוח בריאות

(מיליוני ש"ח)	פרמיות ברוטו	פרמיות בשייר
1-6/2016		
סה"כ פרמיות ברוטו	304	243
1-6/2015		
סה"כ פרמיות ברוטו	277	218
4-6/2016		
סה"כ פרמיות ברוטו	154	123
4-6/2015		
סה"כ פרמיות ברוטו	139	110
1-12/2015		
סה"כ פרמיות ברוטו	566	449

4.3 תוצאות הפעילות בתקופת הדוח

4.4 רווח כולל מתחומי פעילות

1-12/2015	% שינוי	4-6/2015	4-6/2016	% שינוי	1-6/2015	1-6/2016	באלפי ש"ח
רווח (הפסד) כולל מתחומי הפעילות לפני מס:							
(47,947)	8.5%	(10,362)	(11,245)		16,397	(13,218)	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
19,848		63,526	(14,148)	151.0%	(12,518)	(31,416)	בריאות
(801)	188.5%	2,867	8,270		52,386	(145,556)	ביטוח כללי
(28,900)		56,031	(17,123)		56,265	(190,190)	סך רווח (הפסד) כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח
(11,398)	(10.9%)	(11,383)	(10,140)	131.9%	43,463	100,793	רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים) (*)
(40,298)		44,648	(27,263)		99,728	(89,397)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס
(26,851)		12,352	(5,201)		34,425	(28,687)	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
(13,447)		32,296	(22,062)		65,303	(60,710)	רווח (הפסד) כולל
מיוחס ל:							
(14,478)		32,004	(22,435)		64,803	(61,641)	בעלי מניות בחברה
1,031	27.7%	292	373	86.2%	500	931	זכויות שאינן מקנות שליטה
(13,447)		32,296	(22,062)		65,303	(60,710)	רווח (הפסד) כולל

(* כולל בעיקר, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כמגזר פעילות, הכנסות מהשקעות והוצאות מימון שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

ההפסד הכולל הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ- 61 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 65 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל הסתכם ברבעון השני של השנה בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בשיעור של כ- 32 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השינויים העיקריים שהשפיעו על התוצאות בתקופת הדוח:

א. **ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי:** בחודש יוני 2016, עודכנו תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978, וזאת בהמשך להמלצות ועדה בין משרדית בראשות השופט (בדימוס) וינוגרד. במסגרת התיקון עודכנו תוחלת החיים ושיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית אשר נקבע על שיעור של 2% במקום 3% עובר לתיקון. מאחר ולביטוח הלאומי קיימת זכות להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, החברה מעריכה כי התשלומים שיהיה עליה לשלם במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המוסד לביטוח לאומי יגדלו, ויכול שהדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה עליה לשלם לנפגעים בתביעות אחרות. לפרטים נוספים ראה באור 8 בדוחות הכספיים.

כתוצאה מהעדכון האמור, הגדילה הקבוצה את ההפרשות להתחייבויות ביטוחיות בביטוח כללי, בענפי ביטוח רכב חובה וענפי חבויות אחרים בסך של כ- 136 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 87 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי), וברבעון השני של השנה בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח (כ- 16 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי)

ב. **ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות:** החברה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה, את נאותות העתודה בביטוח חיים ובריאות ואת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי, בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. כתוצאה מירידה בריבית חסרת סיכון בתקופת הדוח החברה הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 158 מיליוני ש"ח (כ- 101 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי), (סך של כ- 86 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, סך של כ- 46 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות וסך של כ- 26 מיליוני ש"ח בביטוח כללי). בתקופה המקבילה אשתקד, החברה הפרישה לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 15 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 9 מיליוני

ש"ח לאחר מס). ברבעון השני של השנה חלה ירידה בריבית חסרת הסיכון לעומת הרבעון הראשון. בהתאם, ברבעון השני הגדילה החברה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 33 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, 27 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות ו- 5 מיליוני ש"ח בביטוח כללי) לעומת הקטנת הפרשה בסך של כ- 171 מיליוני ש"ח (כ- 107 מיליוני ש"ח לאחר מס) בתקופה המקבילה אשתקד. בשנת 2015 הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בביטוח חיים (סך של כ- 9 מיליוני ש"ח לאחר מס).

ג. שינוי בהכנסות מהשקעות והכנסות מדמי ניהול: בתקופת הדוח חלה ירידה בהכנסות מהשקעות בשוק ההון אשר השפיעה על התוצאות בכל ענפי הביטוח. הירידה ברווח, כתוצאה מהאמור, לעומת בתקופה המקבילה אשתקד הינה בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי). בתקופת הדוח חלה ירידה בהכנסות מדמי ניהול לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 55 מיליוני ש"ח (מתוכם כ- 57 מיליוני ש"ח בדמי ניהול משתנים ומנגד, גידול של כ- 2 מיליוני ש"ח בדמי ניהול קבועים). הגידול ברווח כתוצאה מהעלייה בהכנסות מהשקעות ברבעון השני של השנה, לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הינו בסך של כ- 90 מיליוני ש"ח (כ- 58 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי). ברבעון השני של השנה חלה עלייה בדמי ניהול לעומת הרבעון המקביל אשתקד בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח (מתוכם כ- 41 מיליוני ש"ח שינוי בדמי ניהול משתנים זאת בעיקר בשל זיכוי דמי ניהול משתנים עקב תשואות ריאליות שליליות שנזקפו למבוטחים בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ומגידול בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח בדמי ניהול קבועים).

ד. שערך נדל"ן לשימוש עצמי: בתקופת הדוח אימצה החברה מדיניות חשבונאית בנושא מדידת נדל"ן לשימוש עצמי, אשר לפיה כל נכסי הנדל"ן לשימוש עצמי יוצגו על בסיס שווי הוגן. עובר להחלטה זו, הוצגו נכסי הנדל"ן לשימוש עצמי על בסיס עלות. כתוצאה משינוי המדיניות כאמור, גדל הרווח הכולל לפני מס בסך של כ- 126 מיליוני ש"ח (כ- 95 מיליוני ש"ח לאחר מס).

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 13 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השני של השנה בכ- 11 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.5.1 להלן.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 146 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 52 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השני של השנה בכ- 8 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.5.2 להלן.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 31 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השני של השנה בכ- 14 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.5.4 להלן.

הרווח הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 101 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מעליית ערך נדל"ן לשימוש עצמי בסך של כ- 126 מיליוני ש"ח (ראה סעיף קטן ד' לעיל), ומנגד מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 58 מיליוני ש"ח ומעלייה בהוצאות מימון בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח, בפרט בשל הגדלת ההתחייבויות הפיננסיות של החברה. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת ברבעון השני, נובע בעיקר מירידה בהוצאות המימון הנובעת מאינפלציה גבוהה יותר ברבעון המקביל אשתקד.

4.5 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

4.5.1 תוצאות פעילות ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

באלפי ש"ח	1-6/2016	1-6/2015	% שינוי	4-6/2016	4-6/2015	% שינוי	1-12/2015
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,364,059	1,082,319	26.0%	760,806	562,614	35.2%	2,318,243
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	154,227	698,231	(77.9%)	291,864	(112,032)		740,870
הכנסות מדמי ניהול	86,529	140,717	(38.5%)	45,267	1,708	2550.3%	219,571
הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	10,168	8,121	25.2%	5,379	5,775	(6.9%)	14,578
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	169,991	166,922	1.8%	84,099	85,336	(1.4%)	325,351
הוצאות הנהלה וכלליות	106,711	107,703	(0.9%)	50,660	55,292	(8.4%)	230,455
רווח (הפסד) לפני מס	(16,393)	61,005		(30,183)	40,800		(4,946)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(13,218)	16,397		(11,245)	(10,362)	8.5%	(47,947)

הפרמיות שהורווחו בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 1,364 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 1,082 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 26%. הפרמיות השוטפות בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 951 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות שוטפות בסך של כ- 935 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 2%. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 413 מיליוני ש"ח למול פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 147 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 182%.

הפרמיות שהורווחו בביטוח חיים הסתכמו ברבעון השני של השנה לסך של כ- 761 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 563 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 35%. ברבעון השני של השנה הסתכמו הפרמיות השוטפות בביטוח חיים בסך של כ- 472 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 469 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 1%. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו ברבעון השני של השנה בסך של כ- 288 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 94 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 206%. הגידול בפרמיות החד פעמיות נובע מעלייה במכירת פוליסות ללקוחות הגיל השלישי ופוליסות המיועדות להסדרי פרישה ופרישה מוקדמת.

בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 545 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,048 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 48%. ברבעון השני של השנה התקבלו תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 288 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 535 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ- 46%.

הפוליסות שנפדו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 277 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 272 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הינו כ- 2.5% לעומת שיעור של כ- 2.6% בתקופה המקבילה אשתקד. הפדיונות ברבעון השני של השנה הסתכמו בסך של כ- 159 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 138 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת ברבעון השני הינו כ- 2.9% לעומת כ- 2.6%, ברבעון המקביל אשתקד.

פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 513 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 328 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפדיונות ברבעון השני של השנה הסתכמו בסך של כ- 265 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 173 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח חיים, לפני מס, בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 16 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הכולל מפעילות ביטוח חיים נובע בעיקרו מירידה בדמי הניהול בסך של כ- 54 מיליוני ש"ח, ומירידה ברווח כתוצאה מהשפעת השינוי בריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי הנזילות, אשר הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בגין גמלאות בתשלום וגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 71 מיליוני ש"ח. מנגד, חל שיפור בהפרשות ובאומדנים האקטואריים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 88 מיליוני ש"ח, הנובע בעיקרו מעדכון הנחות אשר בוצעו בתקופה המקבילה אשתקד ומשיפור בתשלומי קצבאות אובדן כושר עבודה.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השני של השנה הסתכם בכ- 11 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. השינוי בהפסד הכולל מפעילות ביטוח חיים ברבעון השני של השנה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקרו מהשפעת השינוי בריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי הנזילות, אשר הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בגין גמלאות בתשלום וגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם בסך של כ- 126 מיליוני ש"ח. מנגד, חלה עלייה במרווח הפיננסי בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח, ועלייה בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח בעיקר עקב זיכוי דמי ניהול בסך של כ- 40 מיליוני ש"ח אשר בוצע ברבעון המקביל אשתקד, וכן בשל שיפור בהפרשות ובאומדנים האקטואריים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 37 מיליוני ש"ח.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 30 ביוני, 2016 הסתכמו בסך של כ- 21,817 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 20,485 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני 2015, עלייה של כ- 1,333 מיליוני ש"ח המהווה גידול של כ- 7%. הגידול נובע מהכנסות מפרמיות בניכוי פדיונות ופירעונות של אותן פוליסות.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קן י')

1-12/2015	4-6/2015	4-6/2016	1-6/2015	1-6/2016	
3.83%	(2.09%)	0.47%	3.82%	0.37%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
2.73%	(1.92%)	0.31%	2.99%	0.06%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
2.90%	(1.00%)	0.99%	3.30%	(0.03%)	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
1.81%	(0.83%)	0.82%	2.47%	(0.34%)	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קן י' החדשה):

1-12/2015	4-6/2015	4-6/2016	1-6/2015	1-6/2016	
3.83%	(2.09%)	0.47%	3.82%	0.37%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
2.72%	(2.36%)	0.22%	3.24%	(0.13%)	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
2.90%	(1.00%)	0.99%	3.30%	(0.03%)	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
1.79%	(1.28%)	0.73%	2.72%	(0.53%)	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח):

1-12/2015	4-6/2015	4-6/2016	1-6/2015	1-6/2016	במיליוני ש"ח
					רווחי (הפסדי) ההשקעה
226.1	(231.1)	169.5	384.2	(46.0)	הנומינליים שנזקפו למבוטחים
					לאחר דמי הניהול
166.9	42.1	44.0	82.9	85.1	דמי ניהול קבועים
52.1	(40.4)	1.0	57.8	1.0	דמי ניהול משתנים
219.0	1.7	45.0	140.7	86.1	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והתשואה תשואה ריאלית שלילית, המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים או לרווחים הריאליים מהשקעות אין השלכה ישירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 86 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 141 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 55 מיליוני ש"ח. הירידה בדמי הניהול נובעת מהירידה בתשואה הריאלית שנרשמה בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, וכתוצאה מכך חלה ירידה בגביית דמי הניהול המשתנים.

הכנסות מדמי הניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ברבעון השני של השנה הסתכמו בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בדמי הניהול נובעת מהתשואה הריאלית החיובית שהושגה ברבעון השני של השנה לעומת תשואה ריאלית השלילית שהושגה ברבעון המקביל אשתקד אשר בגינה בוצע זיכוי בדמי ניהול משתנים. כמו כן, חל גידול ברבעון בדמי הניהול הקבועים, הנובע מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים.

4.5.2 תוצאות פעילות מגזר ביטוח כללי

באלפי ש"ח	1-6/2016	1-6/2015	% שינוי	4-6/2016	4-6/2015	% שינוי	1-12/2015
פרמיות ברוטו	1,320,835	1,206,917	9.4%	551,622	511,916	7.8%	2,264,732
רווחים מהשקעות, נטו							
והכנסות מימון	40,703	39,803	2.3%	39,028	35,122	11.1%	88,715
הכנסות מעמלות	43,011	46,770	(8.0%)	22,278	23,188	(3.9%)	87,061
תשלומים ושינוי							
בהתחייבויות בגין חוזי							
ביטוח בשייר	893,802	617,936	44.6%	393,843	320,817	22.8%	1,326,843
עמלות, הוצאות שיווק							
והוצאות רכישה אחרות	227,494	217,657	4.5%	114,088	111,733	2.1%	445,794
הוצאות הנהלה וכלליות	45,153	51,398	(12.2%)	21,464	25,719	(16.5%)	104,255
רווח (הפסד) לפני מס	(173,385)	49,321		(5,666)	26,483		15,830
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(145,556)	52,386		8,270	2,867	188.5%	(801)

עסקי הביטוח הכללי נחלקים לשלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 1,321 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות מפרמיה ברוטו בסך של כ- 1,207 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 9.9%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 92 מיליוני ש"ח, מעלייה בפרמיה בתחום רכב חובה בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח, מעלייה בפרמיות בתחום ביטוח הכללי אחר בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח (עלייה של כ- 8 מיליוני ש"ח בענפי חבויות אחרים וירידה של כ- 2 מיליוני ש"ח בענפי רכוש ואחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו ברבעון השני של השנה הסתכמו בכ- 552 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ- 512 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 8.0%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח, ומעלייה בפרמיות בתחום רכב חובה בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח. בתחום ביטוח כללי אחר חלה ירידה של כ- 3 מיליוני ש"ח (ירידה של כ- 4 מיליוני ש"ח בענפי רכוש ואחרים ומנגד עלייה של כמיליון ש"ח בענפי חבויות אחרים).

לעניין פירוט השינוי בפרמיה ברוטו ראה להלן.

ההפסד הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 146 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 52 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב חובה בסך של כ- 130 מיליוני ש"ח, מירידה בתחום פעילות רכב רכוש בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח, ומירידה ברווח בתחום ביטוח כללי אחר בסך של כ- 59 מיליוני ש"ח (ירידה ברווח הכולל בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 76 מיליוני ש"ח ומעלייה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח).

הרווח הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי ברבעון השני של השנה הסתכם בכ- 8 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מעלייה ברווח הכולל בתחום רכב רכוש בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח, מנגד חלה ירידה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב חובה בסך של כמיליון ש"ח ובתחום ביטוח כללי אחר חלה ירידה ברווח בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח (ירידה ברווח הכולל בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח ומנגד עליה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח).

4.5.3 פרמיות ברוטו והרווח הכולל לפי תחומי פעילות בביטוח כללי

סה"כ	חבויות	רכוש ואחרים	רכב רכוש	רכב חובה	(באלפי ש"ח)
סה"כ פרמיות ברוטו					
1,320,835	175,843	276,893	595,225	272,874	1-6/2016
1,206,917	168,347	278,692	502,735	257,143	1-6/2015
551,622	73,287	114,879	252,013	111,443	4-6/2016
511,916	71,845	118,931	215,509	105,631	4-6/2015
2,264,732	318,100	528,570	946,214	471,848	1-12/2015
רווח (הפסד) כולל					
(145,556)	(65,300)	22,601	(23,155)	(79,702)	1-6/2016
52,386	11,084	5,592	(14,091)	49,801	1-6/2015
8,270	(13,803)	10,265	7,447	4,361	4-6/2016
2,867	(34)	6,004	(8,775)	5,672	4-6/2015
(801)	(23,836)	18,514	(69,146)	73,667	1-12/2015

עיקרי תוצאות הפעילות בענף רכב חובה:

1-12/2015	% שינוי	4-6/2015	4-6/2016	% שינוי	1-6/2015	1-6/2016	באלפי ש"ח
471,848	5.5%	105,631	111,443	6.1%	257,143	272,874	פרמיות ברוטו
39,347	8.0%	15,565	16,817	(4.6%)	15,534	14,812	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
356,516	30.1%	95,018	123,643	86.0%	168,781	313,939	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
38,255	0.9%	9,501	9,586	2.3%	18,601	19,032	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,866	(16.9%)	5,635	4,680	(12.3%)	11,336	9,939	הוצאות הנהלה וכלליות
84,450		21,386	(3,090)		48,490	(94,839)	רווח (הפסד) לפני מס
73,667	(23.1%)	5,672	4,361		49,801	(79,702)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 273 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 257 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות מפרמיות ברוטו ברבעון השני של השנה הסתכמו בסך של כ- 111 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מגידול בהיקף הפעילות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך של כ- 50 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת בעיקר, מהגדלת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מעדכון תקנות ההיוון בסך של כ- 104 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.4' לעיל, מעליה בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשפעת ריבית חסרת סיכון בסך של כ- 18 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.4' לעיל, ומגידול בהתחייבויות ביטוחיות כתוצאה מהתפתחות תביעות, עדכוני הנחות ואומדנים אקטואריים אחרים ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי בסך של כ- 32 מיליוני ש"ח. מנגד חלה עלייה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השני של השנה הינו בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. העלייה ברווח נובעת מעלייה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח ומנגד חלה עלייה בהערכת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מעדכון תקנות הביטוח הלאומי בסך של כ- 21 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.4' לעיל, מעליה בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשפעת ריבית

חסרת סיכון בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.4ב' לעיל ומהתפתחות תביעות ועדכוני הנחות ואומדנים אקטואריים אחרים ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח.

עיקרי תוצאות הפעילות בענף רכב רכוש:

1-12/2015	% שינוי	4-6/2015	4-6/2016	% שינוי	1-6/2015	1-6/2016	באלפי ש"ח
946,214	16.9%	215,509	252,013	18.4%	502,735	595,225	פרמיות ברוטו
16,258	27.6%	6,457	8,238	15.1%	8,232	9,477	רווחים מהשקעות, נטו
4,375	20.6%	1,342	1,619	(21.8%)	1,682	1,316	והכנסות מימון
							הכנסות מעמלות
							תשלומים ושינוי
678,662	13.3%	159,102	180,192	20.0%	314,243	377,128	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
210,552	9.6%	51,696	56,654	10.5%	101,037	111,618	עמלות, הוצאות שיווק
41,713	(18.4%)	10,261	8,371	(13.1%)	20,479	17,798	והוצאות רכישה אחרות
							הוצאות הנהלה וכלליות
(67,649)		(6,847)	5,098	87.3%	(14,785)	(27,699)	רווח (הפסד) לפני מס
(69,146)		(8,775)	7,447	64.3%	(14,091)	(23,155)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 595 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 503 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 18%. הפרמיות ברוטו הסתכמו ברבעון השני של השנה בסך של כ- 252 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 216 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 17%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף תיק הלקוחות של הקבוצה ומעליה בתעריפים.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 23 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נובע ברובו מהרעה חיתומית בסך השל כ- 6 מיליוני ש"ח, ומעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח הנובעת מהגידול בהיקף המכירות ומנגד חל גידול בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח.

ההרווח הכולל לפני מס ברבעון השני של השנה הינו בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל של כ- 9 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר משיפור חיתומי בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח, מעלייה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח ומנגד חלה עלייה בהוצאות עמלות, שיווק ומכירה והוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח עקב הגידול בהיקף המכירות.

תחום פעילות ביטוח רכב רכוש

1-12/2015		4-6/2015		4-6/2016		1-6/2015		1-6/2016		Loss Ratio Combined Loss Ratio
שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	
77%	78%	74%	75%	72%	73%	73%	75%	78%	78%	
110%	110%	106%	106%	101%	101%	106%	106%	108%	106%	

עיקרי תוצאות הפעילות בביטוח כללי אחר:

באלפי ש"ח	1-6/2016	1-6/2015	% שינוי	4-6/2016	4-6/2015	% שינוי	1-12/2015
פרמיות ברוטו	452,736	447,039	1.3%	188,166	190,776	(1.4%)	846,670
רווחים מהשקעות, נטו	16,414	16,037	2.4%	13,973	13,100	6.7%	33,110
והכנסות מימון	41,593	45,088	(7.8%)	20,593	21,846	(5.7%)	82,686
הכנסות מעמלות							
תשלומים ושינוי							
בהתחייבויות בגין חוזי							
ביטוח בשייר	202,735	134,912	50.3%	90,008	66,697	35.0%	291,665
עמלות, הוצאות שיווק	96,844	98,019	(1.2%)	47,848	50,536	(5.3%)	196,987
והוצאות רכישה אחרות	17,416	19,583	(11.1%)	8,413	9,823	(14.4%)	39,676
הוצאות הנהלה וכלליות							
רווח (הפסד) לפני מס	(50,847)	15,616		(7,674)	11,944		(971)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(42,699)	16,676		(3,538)	5,970		(5,322)

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 453 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 447 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ- 1.1%. העלייה בפרמיות נובעת מעליה בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 8 מיליוני ש"ח (גידול של כ- 4%), הנובעת בעיקר מגידול בהיקף העסקים וירידה בפרמיות בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 2 מיליון ש"ח (ירידה של כ- 1%). הפרמיות ברוטו הסתכמו ברבעון השני של השנה בכ- 188 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 191 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ- 3 מיליוני ש"ח. בענפי רכוש אחרים חלה ירידה של כ- 4 מיליוני ש"ח (ירידה של כ- 3%) ובענפי חבויות אחרים חלה עלייה בסך של כמיליון ש"ח (עליה של כ- 2%).

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לפני מס בענפי חבויות אחרים, בתקופת הדוח, הסתכם בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 11 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 76 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח נובעת בעיקר מהגדלת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מעדכון תקנות הביטוח הלאומי בסך של כ- 32 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.4' לעיל, מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים, השפעת ריבית חסרת סיכון כאמור בסעיף 4.4' לעיל) ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי, בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח ומעליה בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח. הרווח הכולל בענפי רכוש אחרים, בתקופת הדוח, הסתכם בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל של כ- 6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 17 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת ברובה מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים) ומשיפור חיתומי ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השני של השנה הינו בסך של כ- 4 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 6 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח ברבעון השני נובעת מהגידול בהפסד בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח ומעליה ברווח בענפי רכוש אחר בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח בענפי הרכוש האחרים נובעת משיפור חיתומי ביחס לרבעון המקביל אשתקד. הגידול בהפסד בענפי החבויות נובע ברובו מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כתוצאה מעדכון תקנות הביטוח הלאומי בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.4' לעיל ומעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים והשפעת ריבית חסרת סיכון כאמור בסעיף 4.4' לעיל) ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח ומנגד חלה עלייה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח.

ענפי ביטוח רכוש אחרים

1-12/2015		4-6/2015		4-6/2016		1-6/2015		1-6/2016	
שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו
48%	59%	48%	52%	43%	30%	56%	67%	39%	44%
95%	91%	96%	85%	87%	61%	100%	100%	83%	75%

Loss Ratio
Combined Loss
Ratio

4.5.4 תוצאות פעילות ביטוח בריאות

1-12/2015	% שינוי	4-6/2015	4-6/2016	% שינוי	1-6/2015	1-6/2016	באלפי ש"ח
565,611	10.6%	139,031	153,769	9.9%	276,616	304,058	פרמיות שהורווחו ברוטו
34,460	(62.5%)	15,418	5,786	(38.2%)	21,723	13,431	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
7,779	(12.9%)	2,016	1,755		(1,861)	5,175	הכנסות מעמלות (החזרי עמלות)
							תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
232,177		(6,943)	89,729	39.8%	124,826	174,460	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
181,712	8.9%	46,118	50,213	13.4%	90,102	102,215	הוצאות הנהלה וכלליות
49,640	(39.9%)	13,335	8,008	(37.9%)	26,373	16,378	רווח (הפסד) לפני מס
29,054		74,096	(18,238)	946.2%	(3,060)	(32,014)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
19,848		63,526	(14,148)	151.0%	(12,518)	(31,416)	

ההכנסות מפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 304 מיליוני ש"ח לעומת כ- 277 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10%. ההכנסות מפרמיה שהורווחה ברבעון השני של השנה הסתכמו בכ- 154 מיליוני ש"ח לעומת כ- 139 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 11%. העלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 31 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נובע בעיקר, מהשפעת השינוי בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות (ראה סעיף 4.4 לעיל), אשר השפיע על בדיקת נאותות העתודה בענף ביטוח סיעודי. כתוצאה מכך ההתחייבויות הביטוחיות גדלו, בתקופת הדוח, בסך של כ- 46 מיליוני ש"ח לפני מס. בנוסף, כתוצאה מהתחשבות עם מבטחי המשנה, אשר נערכה בתקופה המקבילה אשתקד הוקטנה עמלת הרווח בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח (לפני מס). מנגד, חל גידול ברווח החיתומי (כולל עדכון אומדנים אקטואריים) לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השני של השנה הינו בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 64 מיליון ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נובע בעיקר משינוי בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות (ראה סעיף 4.4 לעיל) אשר גרם להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מבדיקת נאותות העתודה נאותות העתודה בענף ביטוח סיעודי ברבעון השני של השנה, לעומת הקטנת התחייבות ברבעון המקביל אשתקד, בסך של כ- 100 מיליוני ש"ח לפני מס, לעומת הרבעון המקביל אשתקד. מנגד, חל גידול ברווח החיתומי (כולל עדכון אומדנים אקטואריים) לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח וגידול בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח.

5. תזרים מזומנים

באלפי ש"ח	1-6/2016	1-6/2015	% שינוי	4-6/2016	4-6/2015	% שינוי	1-12/2015
תזרימי מזומנים, נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות):							
שוטפת	488,941	377,121	29.7%	(118,831)	26,940		19,204
השקעה	(107,510)	(92,018)	16.8%	(53,066)	(54,875)	(3.3%)	(224,104)
מימון	(2,427)	183,104		(1,630)	189,409		179,443
הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים	(2,561)	(7,074)	(63.8%)	6,248	(5,417)		(9,915)
גידול (קטון) ביתרת המזומנים	376,443	461,133	(18.4%)	(167,279)	156,057		(35,372)
יתרת מזומנים לתום תקופה	1,894,942	2,015,004	(6.0%)	1,894,942	2,015,004	(6.0%)	1,518,499

6. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,302 מיליוני ש"ח, לעומת 1,301 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,301 מיליוני ש"ח.

7. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

האורגנים המופקדים על בקרת העל בנוגע לדיווח הכספי בחברה הינם המנכ"ל ומנהל אגף כספים, ברמת ההנהלה, וכן ועדת המאזן, שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, נאותות הדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקורות הפנימיות (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן אינה ועדת הביקורת של החברה.

בוועדת המאזן מכהנים שלושה חברים כלהלן: יוכבד (יוכי) דביר (יו"ר ודח"צ), אורלי ירקוני ויחזקאל (חזי) צאיג (דח"צ). כל החברים בוועדה הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואי החשבון המבקרים של החברה.

במסגרת בחינת התוצאות הכספיות וכחלק מתהליך הכנת הדוחות הכספיים, מתקיימים דיונים בהשתתפות המנכ"ל, מנהל אגף כספים ומנהלי האגפים השונים בחברה ובהשתתפות גורמים מקצועיים רלוונטיים נוספים, בהם נבחנות סוגיות מרכזיות אשר להן השלכה על הדיווח הכספי תוך בדיקת סבירות הנתונים ובחינת סוגיות שעניינן מדיניות חשבונאית.

ועדת המאזן מתכנסת מספר ימים לפני מועד אישור הדוחות הכספיים על ידי דירקטוריון החברה, ובישיבתה מוצגים הדוחות הכספיים, נדונים עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה, אשר עשויים להיות בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים נמסרים לחברי הדירקטוריון לעיון מספר ימים לפני מועד אישורם.

לקראת אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016, התכנסה ועדת המאזן של החברה ביום 16 באוגוסט 2016 והעבירה המלצתה לדירקטוריון. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבה הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבה נושאי משרה ומנהלים בקבוצה כמפורט להלן - ארי קלמן, יו"ר; מוטי רוזן, מנכ"ל; ערן גריפל, דירקטור; אילן שגב, מנהל אגף כספים; שי קומפל, משנה למנכ"ל; מיכאל קלמן, מנהל אגף ביטוח כללי; אלעד שלף, מנהל אגף עסקים; אתי הירשמן, המבקר הפנימית; רותי יהודיוף כהן, מנהלת הסיכונים; דן בר-און, האקטואר הראשי, נעמה חשמונאי (אקטוארית ממונה - ביטוח כללי), רגינה אדין-חייקין (אקטוארית ממונה - ביטוח חיים), קטי רזניק (אקטוארית ממונה - בריאות), זיו כהן, חשב ראשי; רואי החשבון המבקרים, שמעון עיר-שי, היועץ המשפטי ונציגת מזכירות החברה.

8. בקורות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302)

הוראות סעיף 302 ל"חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית והמיושמות בהתאם להוראות הממונה, קובעות כי המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא בקורות ונהלים לגבי הגילוי. לצורך קיום ההליך הנדרש על פי ההנחיות האמורות, ביצעה החברה, בין היתר, בחינה של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי וקיום דיונים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל ומנהל אגף הכספים, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחכונות ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2016, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

9. גילוי בדבר היערכות ליישום דירקטיבת Solvency II

בהמשך למפורט בבאור 14 לדוח התקופתי בדבר היערכות ליישום הדירקטיבה האירופאית Solvency II ("הדירקטיבה"), החברה ממשיכה להיערך ליישום הדירקטיבה, תוך שיפור וייעול תהליכי עבודה, בקורות וידע של היחידות השונות בחברה האמונות על יישומה. דירקטוריון החברה מינה את ועדת המאזן, כאחראית על פיקוח ובקרה על תהליך ההיערכות, והיא מקבלת דיווח אודות תהליך ההיערכות והתרגילים הכמותיים הנערכים במסגרת התהליך, כנדרש ע"פ הוראות הדין.

ביום 21 באפריל, 2016, פרסמה המפקחת הנחיה לביצוע IQIS לשנת 2015 אשר מכונה "IQIS5". ההנחיה החדשה כללה בתוכה מספר התאמות ושינויים מהתרגיל הקודם לשנת 2014 ("IQIS"). על פי ההנחיה, על החברות להגיש את תרגיל IQIS5 עד ליום 23 באוגוסט 2016, לאחר קיום דיון בדירקטוריון החברה בתוצאותיו. על פי תוצאות תרגיל ה-IQIS5, מבלי להתחשב בהקלות בעניין החישוב בהתאם להוראות המעבר בדירקטיבה, למנורה מבטחים ביטוח קיימים עודפי הון ניכרים בהיקף של מאות מיליוני ש"ח.

10. אירועים לאחר תאריך מאזן

10.1 סיווג דירקטורים כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

ביום 6 ביולי 2016, החליט דירקטוריון החברה, למען הסדר הטוב, לקבוע כי ה"ה מילוא שלמה, ערן גריפל, אורלי ירקוני, חזי (יחזקאל) צאיג, יוכבד (יוכי) דביר, וארי קלמן, הינם דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בהתאם להוראות סעיף 41 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), תשס"ו-2005.

10.2 הלוואה לחברה קשורה

לפרטים בדבר העמדת הלוואה לחברה קשורה ראה באור 9 לדוחות הכספיים.

10.3 אסיפות כלליות

בחודש יולי 2016, התקיימה אסיפה כללית שנתית ומיוחדת בה נדונו ואושרו הנושאים הבאים: דיון בדוח התקופתי לשנת 2015; מינוי מחדש של רואה החשבון המבקר; מינוי מחדש של ה"ה ערן גריפל, ארי קלמן, שלמה מילוא ואורלי ירקוני לדירקטוריון החברה; אישור גמול לדירקטורים האמורים, בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, באופן זהה למשולם לדח"צים, קרי - גמול שנתי וגמול השתתפות בשיבות בסכום המרבי, לחברה מדרגה ה', כשהסכומים צמודים למדד המחירים לצרכן, כאמור בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000. לסכומים אלה יתווסף מע"מ כחוק.

בחודש אוגוסט 2016, אישרו דירקטוריון החברה והאסיפה הכללית, התקשרות בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, לרבות עבור בעל השליטה בחברה, בגבול אחריות מצטבר לקבוצת מנורה מבטחים כולה בגובה של 110 מיליון דולר, המורכב מפוליסת בסיס בסך 15 מיליון דולר לחברה ולחברות הבנות שלה, וכיסוי משותף בפוליסת מטריה, לכלל החטיבות בקבוצת מנורה מבטחים בגבול אחריות כולל של 95 מיליון דולר נוספים, חלקה של חטיבת מנורה מבטחים ביטוח יקבע בהתאם לחלקה היחסי בקבוצה. הפוליסה הינה בהתאם לתנאי מדיניות התגמול בחברה.

10.4 מענקים לנושאי משרה בגין 2015

בחודש יולי 2016, אושרו למנכ"ל ולמספר נושאי משרה בחברה הפרשים למענק בגין שנת 2015, זאת בהתאם למדיניות התגמול ובהתבסס על פרמטרים השוואתיים לתוצאות קבוצות הביטוח הגדולות האחרות, תוצאות אשר פורסמו אך לאחרונה, במסגרת הדוחות הכספיים של אותן חברות, לרבעון הראשון של שנת 2016. לא חלו שינויים מהותיים בין הסכומים שנכללו כאומדן בדוח התקופתי לבין הסכומים הסופיים כאמור.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת החברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם להישגי החברה.

מוטי רוזן
מנהל כללי

ארי קלמן
י"ר הדירקטוריון

תל אביב, 18 באוגוסט, 2016

הצהרה (certification)

אני, מוטי רוזן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של **מנורה מבטחים ביטוח בע"מ** (להלן: "**חברת הביטוח**") לרבעון שהסתיים ביום 30.06.2016 (להלן: "**הדוח**").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מוטי רוזן
מנהל כללי

18 באוגוסט, 2016

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, **אילן שגב**, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של **מנורה מבטחים ביטוח בע"מ** (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.06.2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי² של חברת הביטוח; וכן-
 - (ה) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ו) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ז) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ח) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (ג) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ד) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אילן שגב
משנה למנהל כללי
ומנהל אגף כספים

18 באוגוסט, 2016

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

פרק ב': **דוחות כספיים**

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני, 2016

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני, 2016

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

<u>עמוד</u>	
2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 11	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
12 - 15	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
16 - 76	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
77 - 81	נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הנפרדים של החברה ("סולר")
82 - 86	נספח ב' - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני, 2016 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
18 באוגוסט, 2016

נכסים

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 ביוני		
	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
341,521	340,553	331,735	נכסים בלתי מוחשיים
176	191	172	נכסי מסים נדחים
1,087,732	1,053,951	1,116,896	הוצאות רכישה נדחות
561,384	507,731	730,979	רכוש קבוע
243,261	237,498	227,891	השקעות בחברות כלולות
74,937	73,989	75,661	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
122,156	108,442	122,517	נדל"ן להשקעה אחר
1,568,617	1,411,817	1,709,223	נכסי ביטוח משנה
120,448	61,931	81,257	נכסי מסים שוטפים
159,642	172,134	162,059	חייבים ויתרות חובה
584,350	623,294	685,074	פרמיות לגבייה
20,219,832	19,429,509	20,546,384	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
3,117,997	2,766,584	3,012,597	נכסי חוב סחירים
5,592,615	5,494,486	5,606,666	נכסי חוב שאינם סחירים
179,453	208,746	190,840	מניות
931,837	952,577	968,110	אחרות
9,821,902	9,422,393	9,778,213	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
1,245,185	1,456,438	1,358,526	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
273,314	558,566	536,416	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
36,424,457	35,458,437	37,463,003	סך כל הנכסים
21,670,828	21,085,036	22,138,264	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 ביוני	
מבוקר	2015	2016
	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

<u>הון</u>		
291,332	291,332	291,332
333,486	333,486	333,486
168,730	201,519	287,611
681,074	784,922	500,552
1,474,622	1,611,259	1,412,981
1,350	819	1,286
1,475,972	1,612,078	1,414,267
<u>התחייבויות</u>		
10,559,500	10,278,581	11,342,939
21,361,189	20,540,166	21,882,234
141,152	188,550	110,039
113,571	120,436	125,105
332	105	601
1,426,870	1,353,497	1,239,129
1,345,871	1,365,024	1,348,689
34,948,485	33,846,359	36,048,736
36,424,457	35,458,437	37,463,003

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

18 באוגוסט, 2016			
אילן שגב משנה למנהל כללי ומנהל אגף כספים	מוטי רוזן מנהל כללי	ארי קלמן יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 2016		ל- 6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 2016		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי (הפסד) למניה]					
5,078,599	1,247,235	1,503,209	2,436,406	2,826,796	פרמיות שהורווחו ברוטו
715,474	186,830	185,691	353,300	369,906	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
4,363,125	1,060,405	1,317,518	2,083,106	2,456,890	פרמיות שהורווחו בשייר
912,544	(26,863)	330,952	809,219	204,818	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
219,571	1,708	45,267	140,717	86,529	הכנסות מדמי ניהול
118,122	33,302	32,026	57,370	63,217	הכנסות מעמלות
7,945	7	79	7,106	432	הכנסות אחרות
5,621,307	1,068,559	1,725,842	3,097,518	2,811,886	סך כל ההכנסות
4,675,736	627,019	1,588,464	2,395,238	2,693,109	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(493,567)	(76,436)	(141,565)	(124,932)	(332,939)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,182,169	550,583	1,446,899	2,270,306	2,360,170	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
946,725	241,572	246,771	471,622	494,509	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
395,929	97,058	83,315	191,481	174,140	הוצאות הנהלה וכלליות
52,946	26,880	22,963	22,471	27,815	הוצאות מימון
5,577,769	916,093	1,799,948	2,955,880	3,056,634	סך כל ההוצאות
13,499	3,132	(3,013)	5,160	(1,230)	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
57,037	155,598	(77,119)	146,798	(245,978)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
11,049	54,359	(23,098)	52,343	(68,675)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
45,988	101,239	(54,021)	94,455	(177,303)	רווח נקי (הפסד)
					מיוחס ל:
44,957	100,947	(54,394)	93,955	(178,234)	בעלי המניות של החברה
1,031	292	373	500	931	זכויות שאינן מקנות שליטה
45,988	101,239	(54,021)	94,455	(177,303)	רווח נקי (הפסד)
0.19	0.44	(0.23)	0.41	(0.77)	רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה בסיסי ומדולל (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו			ל- 6 חודשים שהסתיימו	
	ביום 30 ביוני			ביום 30 ביוני	
	2015			2015	
	2016			2016	
ביום 31 בדצמבר	בלתי מבוקר			בלתי מבוקר	
2015	אלפי ש"ח				
מבוקר					
45,988	101,239	(54,021)	94,455	(177,303)	רווח נקי (הפסד)
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה</u>
					<u>לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או</u>
					<u>יועברו לרווח והפסד</u>
					התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של
					פעילויות חוץ
(3,722)	(12,263)	4,037	(10,667)	(5,168)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים
(11,675)	(101,830)	42,965	32,292	66,605	המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון
					רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים
					המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח
					והפסד
(107,147)	(12,484)	3,801	(75,006)	(30,826)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים
16,539	814	46	1,648	3,218	כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
					סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר
					ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו
					או יועברו לרווח והפסד
(106,005)	(125,763)	50,849	(51,733)	33,829	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
(40,992)	(47,426)	18,254	(19,509)	9,690	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר
					ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו
					או יועברו לרווח והפסד
(65,013)	(78,337)	32,595	(32,224)	24,139	<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה</u>
					<u>לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח</u>
					<u>והפסד</u>
-	-	-	-	126,322	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע - ראה באור א'2
1,495	1,495	-	1,495	-	הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה
					לנדל"ן להשקעה
7,175	13,318	(993)	3,168	(3,570)	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה
					מוגדרת
8,670	14,813	(993)	4,663	122,752	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר
3,092	5,419	(357)	1,591	30,298	ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא
					יועברו לרווח והפסד
					מסים על ההכנסה (הטבת מס)
5,578	9,394	(636)	3,072	92,454	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר
(59,435)	(68,943)	31,959	(29,152)	116,593	ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא
(13,447)	32,296	(22,062)	65,303	(60,710)	יועברו לרווח והפסד
					רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
					סך-הכל רווח (הפסד) כולל
					מיוחס ל:
(14,478)	32,004	(22,435)	64,803	(61,641)	בעלי המניות של החברה
1,031	292	373	500	931	זכויות שאינן מקנות שליטה
(13,447)	32,296	(22,062)	65,303	(60,710)	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	114,535	5,977	1,099	7,034	681,074	1,474,622	1,350	1,475,972
-	-	-	-	-	-	-	(178,234)	(178,234)	931	(177,303)
-	-	-	-	(5,168)	-	-	-	(5,168)	-	(5,168)
-	-	-	66,605	-	-	-	-	66,605	-	66,605
-	-	-	(30,826)	-	-	-	-	(30,826)	-	(30,826)
-	-	-	3,218	-	-	-	-	3,218	-	3,218
-	-	-	-	-	126,322	-	-	126,322	-	126,322
-	-	-	-	-	-	-	(3,570)	(3,570)	-	(3,570)
-	-	-	(11,667)	1,977	(31,580)	-	1,282	(39,988)	-	(39,988)
-	-	-	27,330	(3,191)	94,742	-	(2,288)	116,593	-	116,593
-	-	-	27,330	(3,191)	94,742	-	(180,522)	(61,641)	931	(60,710)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	141,865	2,786	95,841	7,034	500,552	1,412,981	1,286	1,414,267

יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)

רווח נקי (הפסד)

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו מממוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין רכוש קבוע - ראה באור 2א'

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 ביוני, 2016

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	177,280	8,245	-	7,034	688,994	1,546,456	1,314	1,547,770
-	-	-	-	-	-	-	93,955	93,955	500	94,455
-	-	-	-	(10,667)	-	-	-	(10,667)	-	(10,667)
-	-	-	32,292	-	-	-	-	32,292	-	32,292
-	-	-	(75,006)	-	-	-	-	(75,006)	-	(75,006)
-	-	-	1,648	-	-	-	-	1,648	-	1,648
-	-	-	-	-	1,495	-	-	1,495	-	1,495
-	-	-	-	-	-	-	3,168	3,168	-	3,168
-	-	-	15,486	4,023	(396)	-	(1,195)	17,918	-	17,918
-	-	-	(25,580)	(6,644)	1,099	-	1,973	(29,152)	-	(29,152)
-	-	-	(25,580)	(6,644)	1,099	-	95,928	64,803	500	65,303
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	151,700	1,601	1,099	7,034	784,922	1,611,259	819	1,612,078

יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 ביוני, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	111,858	198	95,841	7,034	555,582	1,435,416	1,908	1,437,324
-	-	-	-	-	-	-	(54,394)	(54,394)	373	(54,021)
-	-	-	-	4,037	-	-	-	4,037	-	4,037
-	-	-	42,965	-	-	-	-	42,965	-	42,965
-	-	-	3,801	-	-	-	-	3,801	-	3,801
-	-	-	46	-	-	-	-	46	-	46
-	-	-	-	-	-	-	(993)	(993)	-	(993)
-	-	-	(16,805)	(1,449)	-	-	357	(17,897)	-	(17,897)
-	-	-	30,007	2,588	-	-	(636)	31,959	-	31,959
-	-	-	30,007	2,588	-	-	(55,030)	(22,435)	373	(22,062)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	141,865	2,786	95,841	7,034	500,552	1,412,981	1,286	1,414,267

יתרה ליום 1 באפריל, 2016

רווח נקי (הפסד)

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 ביוני, 2016

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	222,399	9,239	-	7,034	675,680	1,579,255	527	1,579,782
-	-	-	-	-	-	-	100,947	100,947	292	101,239
-	-	-	-	(12,263)	-	-	-	(12,263)	-	(12,263)
-	-	-	(101,830)	-	-	-	-	(101,830)	-	(101,830)
-	-	-	(12,484)	-	-	-	-	(12,484)	-	(12,484)
-	-	-	814	-	-	-	-	814	-	814
-	-	-	-	-	1,495	-	-	1,495	-	1,495
-	-	-	-	-	-	-	13,318	13,318	-	13,318
-	-	-	42,801	4,625	(396)	-	(5,023)	42,007	-	42,007
-	-	-	(70,699)	(7,638)	1,099	-	8,295	(68,943)	-	(68,943)
-	-	-	(70,699)	(7,638)	1,099	-	109,242	32,004	292	32,296
291,332	333,486	40,085	151,700	1,601	1,099	7,034	784,922	1,611,259	819	1,612,078

יתרה ליום 1 באפריל, 2015

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

יתרה ליום 30 ביוני, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

דוחות מאוחדים על השינויים בהון

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	177,280	8,245	-	7,034	688,994	1,546,456	1,314	1,547,770
-	-	-	-	-	-	-	44,957	44,957	1,031	45,988
-	-	-	-	(3,722)	-	-	-	(3,722)	-	(3,722)
-	-	-	(11,675)	-	-	-	-	(11,675)	-	(11,675)
-	-	-	(107,147)	-	-	-	-	(107,147)	-	(107,147)
-	-	-	16,539	-	-	-	-	16,539	-	16,539
-	-	-	-	-	1,495	-	-	1,495	-	1,495
-	-	-	-	-	-	-	7,175	7,175	-	7,175
-	-	-	39,538	1,454	(396)	-	(2,696)	37,900	-	37,900
-	-	-	(62,745)	(2,268)	1,099	-	4,479	(59,435)	-	(59,435)
-	-	-	(62,745)	(2,268)	1,099	-	49,436	(14,478)	1,031	(13,447)
-	-	-	-	-	-	-	(57,356)	(57,356)	-	(57,356)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	114,535	5,977	1,099	7,034	681,074	1,474,622	1,350	1,475,972

יתרה ליום 1 בינואר, 2015

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

השפעה מצטברת, נטו ליום 31 בדצמבר, 2015 של שינויים בהערכת נכסים והתחייבויות בביטוח כללי

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה		ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 6 חודשים שהסתיימו		נספח	
ביום 31 בדצמבר	ביום 30 ביוני			ביום 30 ביוני			
2015	2015	2016	2015	2016			
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח							
19,204	26,940	(118,831)	377,121	488,941	(א)	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>	
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>	
						החזר השקעות מחברות (השקעות בחברות) כלולות	
4,688	41	(131)	3,696	4,092		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות	
10,511	466	317	1,983	4,881		השקעה ברכוש קבוע	
(112,437)	(25,431)	(24,532)	(42,335)	(61,280)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים	
(127,795)	(29,957)	(28,964)	(55,768)	(56,073)		תמורה ממימוש רכוש קבוע	
929	6	244	406	870		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה	
(224,104)	(54,875)	(53,066)	(92,018)	(107,510)		<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>	
						קבלת התחייבויות פיננסיות (בניכוי הוצאות הנפקה)	
298,642	249,497	-	249,497	(146)		פרעון התחייבויות פיננסיות	
(118,204)	(60,088)	(635)	(65,398)	(1,286)		דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(995)	-	(995)	(995)	(995)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון	
179,443	189,409	(1,630)	183,104	(2,427)		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים	
(9,915)	(5,417)	6,248	(7,074)	(2,561)		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים	
(35,372)	156,057	(167,279)	461,133	376,443		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה	
1,553,871	1,858,947	2,062,221	1,553,871	1,518,499	(ב)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה	
1,518,499	2,015,004	1,894,942	2,015,004	1,894,942	(ג)		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה					(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
ביום 31 בדצמבר 2015	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ל- 6 חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
45,988	101,239	(54,021)	94,455	(177,303)	רווח נקי (הפסד) לתקופה
					התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(13,499)	(3,132)	3,013	(5,160)	1,230	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות
(511,366)	235,205	(246,604)	(561,338)	(57,036)	הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(92,284)	(7,994)	(27,036)	(54,532)	(41,081)	נכסי חוב סחירים
(217,007)	(100,073)	(79,601)	(77,914)	(90,762)	נכסי חוב שאינם סחירים
(24,656)	(16,345)	2,414	(23,987)	772	מניות
(30,305)	(44,832)	4,372	(40,599)	(10,962)	השקעות אחרות
(364,252)	(169,244)	(99,851)	(197,032)	(142,033)	
42,585	21,680	18,274	18,449	25,212	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות
(203)	(1)	(72)	(93)	(203)	רווח מממוש רכוש קבוע
79	-	-	-	-	ירידה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(13,481)	-	-	-	-	עליה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
					פחת והפחתות:
33,821	8,519	9,175	16,873	17,340	רכוש קבוע
139,981	34,596	32,053	68,922	65,859	נכסים בלתי מוחשיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה		ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 6 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר		ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני	
2015		2015	2016	2015	2016
מבוקר		בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)

2,292,893	295,442	471,875	1,471,870	521,045
262,455	(104,119)	307,660	86,017	783,439
(66)	(34)	-	58	-
27,463	81,426	(33,063)	174,930	(140,606)
(76,416)	(14,357)	9,310	(42,635)	(29,164)
11,049	54,359	(23,098)	52,343	(68,675)
(2,864)	(1,227)	(361)	(1,837)	(724)
(2,549,180)	(878,108)	(609,963)	(1,418,698)	(567,729)
(1,433)	(612)	(180)	(919)	(361)
(324,625)	50,517	(48,764)	158,954	58,280
(45,434)	44,687	59,085	(84,378)	(100,724)
21,921	22,014	9,361	9,429	(2,417)
134,340	(11,990)	(173,049)	51,120	(184,799)
(1,710)	(1,112)	2,547	1,148	7,964
(937,942)	(335,491)	(312,652)	(201,977)	185,898
(54,601)	(22,885)	(19,054)	(24,061)	(26,445)
773,804	231,542	216,348	388,016	380,712
(43,576)	(6,274)	(1,568)	(30,993)	(24,119)
32,550	-	-	31,854	59,227
202,981	58,809	52,116	119,827	90,971
911,158	261,192	247,842	484,643	480,346
19,204	26,940	(118,831)	377,121	488,941

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

עסקאות תשלום מבוסס מניות

שינוי בנכסי ביטוח משנה

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

מסים על ההכנסה (הטבת מס)

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה

רכישות, נטו של השקעות פיננסיות

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:

רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה

תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות

פרמיות לגבייה

חייבים ויתרות חובה

זכאים ויתרות זכות

התחייבויות בשל הטבות לעובדים

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

דיבידנד שהתקבל

סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה				
ל- 6 חודשים שהסתיימו		ל- 3 חודשים שהסתיימו		
ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		
2016		2015		
2015		2016		
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח				

					(ב) <u>מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
					מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,288,445	1,533,438	1,747,580	1,288,445	1,245,185	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
265,426	325,509	314,641	265,426	273,314	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
<u>1,553,871</u>	<u>1,858,947</u>	<u>2,062,221</u>	<u>1,553,871</u>	<u>1,518,499</u>	
					(ג) <u>מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
					מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,245,185	1,456,438	1,358,526	1,456,438	1,358,526	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
273,314	558,566	536,416	558,566	536,416	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
<u>1,518,499</u>	<u>2,015,004</u>	<u>1,894,942</u>	<u>2,015,004</u>	<u>1,894,942</u>	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

תאור החברה

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - החברה) נשלטת על-ידי מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה האם), שהינה חברה ציבורית הנסחרת בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו, המחזיקה ב- 100% מהון המניות של החברה. החברה פועלת בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח כללי, ביטוח חיים וביטוח בריאות.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל אביב-יפו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

דוחות כספיים ביניים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני, 2016 ולתקופות של ששה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2015 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט האמור להלן:

ביום 31 במרס, 2016 אימצה החברה מדיניות חשבונאית בנושא מדידת נדל"ן לשימוש עצמי, אשר לפיה כל קבוצת הנדל"ן לשימוש עצמי תוצג על בסיס שווה ההוגן. עד למועד זה הוצגה קבוצת הנדל"ן לשימוש עצמי על בסיס עלות. המדידה על בסיס שווי הוגן מהווה, להערכת החברה, בסיס מדידה רלוונטי יותר באשר לשווי נכסי החברה וההון העצמי שלה.

השפעת השינוי באופן המדידה נרשם בהון במסגרת סעיף "קרן הערכה מחדש", ונזקף לרווח כולל אחר.

כתוצאה מהאמור לעיל נכללו בדוחות הכספיים ביניים המאוחדים השינויים שלהלן:

(1) יתרת קרן הערכה מחדש, שנוצרה כתוצאה מהיישום לראשונה, ליום 31 במרס, 2016, הסתכמה לסך של כ- 126,322 אלפי ש"ח לפני מס ולסך של כ- 94,742 אלפי ש"ח לאחר מס.

(2) סך ההון העצמי של החברה גדל בסך של כ- 94,742 אלפי ש"ח.

הערכות השווי בוצעו על ידי מעריך שווי חיצוני בלתי תלוי שהינו בעל כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות גישת העלות, גישת ההשוואה והיוון דמי שכירות ראויים מנכסים דומים.

השווי ההוגן מסווג לרמה 3 במדרג השווי ההוגן.

נכס שהוערך מחדש מופחת על בסיס הסכום המשוערך. הערכות מחדש מבוצעות באופן סדיר על מנת לוודא שהיתרה בדוחות הכספיים אינה שונה באופן מהותי מהערך שהיה נקבע לפי השווי ההוגן בתאריך הדיווח. ירידת ערך של נכס שהוערך מחדש נזקפת ישירות לרווח כולל אחר, עד לסכום שבו קיימת יתרת זכות בקרן ההערכה מחדש בגין אותו נכס. ירידת ערך מעבר לכך תיזקף לרווח והפסד.

עלייה בערכו של נכס כתוצאה מהערכה מחדש, מוכרת ברווח או הפסד עד לסכום שבו היא מבטלת ירידה כתוצאה מהערכה מחדש של אותו נכס, שהוכרה קודם לכן ברווח או הפסד. כל עלייה נוספת לאחר מכן נזקפת לקרן הערכה מחדש.

קרן הערכה מחדש מועברת ישירות לעודפים כאשר הנכס נגרע.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור בבאור 8 ס"ק א' ו- ב' להלן.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער חליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לששה חודשים שהסתיימו ביום:

(1.4)	(0.4)	-	30 ביוני, 2016
(3.1)	(0.5)	(0.2)	30 ביוני, 2015

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

2.1	0.5	1.0	30 ביוני, 2016
(5.3)	1.1	1.1	30 ביוני, 2015

0.3	(0.9)	(1.0)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015
-----	-------	-------	------------------------------------

באור 3: - מגזרי פעילות

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, החברה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים.

● ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

● ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

● ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

● ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים כגון כלי שיט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

4. הפעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, כוללת פעילות של תיווך ביטוחי והכנסות מהשקעות והוצאות מימון שלא יוחסו למגזרי הפעילות האחרים.

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
2,826,796	-	-	1,158,679	304,058	1,364,059
369,906	-	-	249,167	60,920	59,819
2,456,890	-	-	909,512	243,138	1,304,240
204,818	(9,104)	5,561	40,703	13,431	154,227
86,529	-	-	-	-	86,529
63,217	(5,119)	9,982	43,011	5,175	10,168
432	-	418	-	-	14
2,811,886	(14,223)	15,961	993,226	261,744	1,555,178
2,693,109	-	-	1,082,633	273,714	1,336,762
(332,939)	-	-	(188,831)	(99,254)	(44,854)
2,360,170	-	-	893,802	174,460	1,291,908
494,509	(5,191)	-	227,494	102,215	169,991
174,140	(9,032)	14,930	45,153	16,378	106,711
27,815	-	25,217	970	354	1,274
3,056,634	(14,223)	40,147	1,167,419	293,407	1,569,884
(1,230)	-	-	808	(351)	(1,687)
(245,978)	-	(24,186)	(173,385)	(32,014)	(16,393)
156,581	-	124,979	27,829	598	3,175
(89,397)	-	100,793	(145,556)	(31,416)	(13,218)
ליום 30 ביוני, 2016					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
11,342,939	-	-	4,705,857	1,151,763	5,485,319
21,882,234	-	-	-	64,747	21,817,487

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ברוטו

חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין

חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

הפסד לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי

תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2015					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
2,436,406	-	-	1,077,471	276,616	1,082,319
353,300	-	-	228,614	58,273	66,413
2,083,106	-	-	848,857	218,343	1,015,906
809,219	(9,183)	58,645	39,803	21,723	698,231
140,717	-	-	-	-	140,717
57,370	(2,987)	7,327	46,770	(1,861)	8,121
7,106	-	7,093	-	-	13
3,097,518	(12,170)	73,065	935,430	238,205	1,862,988
2,395,238	-	-	781,552	38,490	1,575,196
(124,932)	-	-	(163,616)	86,336	(47,652)
2,270,306	-	-	617,936	124,826	1,527,544
471,622	(3,059)	-	217,657	90,102	166,922
191,481	(9,111)	15,118	51,398	26,373	107,703
22,471	-	18,415	1,265	508	2,283
2,955,880	(12,170)	33,533	888,256	241,809	1,804,452
5,160	-	-	2,147	544	2,469
146,798	-	39,532	49,321	(3,060)	61,005
(47,070)	-	3,931	3,065	(9,458)	(44,608)
99,728	-	43,463	52,386	(12,518)	16,397
ליום 30 ביוני, 2015					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
10,278,581	-	-	4,085,137	927,383	5,266,061
20,540,166	-	-	-	55,354	20,484,812

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות (החזרי עמלות)

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ברוטו

חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין

חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות כלולות

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי

תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
760,806	153,769	588,634	-	-	1,503,209
29,368	30,460	125,863	-	-	185,691
731,438	123,309	462,771	-	-	1,317,518
291,864	5,786	39,028	(1,199)	(4,527)	330,952
45,267	-	-	-	-	45,267
5,379	1,755	22,278	4,207	(1,593)	32,026
6	-	-	73	-	79
1,073,954	130,850	524,077	3,081	(6,120)	1,725,842
994,082	136,446	457,936	-	-	1,588,464
(30,755)	(46,717)	(64,093)	-	-	(141,565)
963,327	89,729	393,843	-	-	1,446,899
84,099	50,213	114,088	-	(1,629)	246,771
50,660	8,008	21,464	7,674	(4,491)	83,315
3,454	583	487	18,439	-	22,963
1,101,540	148,533	529,882	26,113	(6,120)	1,799,948
(2,597)	(555)	139	-	-	(3,013)
(30,183)	(18,238)	(5,666)	(23,032)	-	(77,119)
18,938	4,090	13,936	12,892	-	49,856
(11,245)	(14,148)	8,270	(10,140)	-	(27,263)

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
ברוטו
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין
חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
הפסד לפני מסים על ההכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2015

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
562,614	139,031	545,590	-	-	1,247,235
37,812	29,285	119,733	-	-	186,830
524,802	109,746	425,857	-	-	1,060,405
(112,032)	15,418	35,122	39,143	(4,514)	(26,863)
1,708	-	-	-	-	1,708
5,775	2,016	23,188	3,902	(1,579)	33,302
6	-	-	1	-	7
420,259	127,180	484,167	43,046	(6,093)	1,068,559
261,333	(13,449)	379,135	-	-	627,019
(24,624)	6,506	(58,318)	-	-	(76,436)
236,709	(6,943)	320,817	-	-	550,583
85,336	46,118	111,733	-	(1,615)	241,572
55,292	13,335	25,719	7,190	(4,478)	97,058
3,715	927	601	21,637	-	26,880
381,052	53,437	458,870	28,827	(6,093)	916,093
1,593	353	1,186	-	-	3,132
40,800	74,096	26,483	14,219	-	155,598
(51,162)	(10,570)	(23,616)	(25,602)	-	(110,950)
(10,362)	63,526	2,867	(11,383)	-	44,648

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ברוטו

חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין

חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות כלולות

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר					
אלפי ש"ח					
5,078,599	-	-	2,194,745	565,611	2,318,243
715,474	-	-	477,911	116,417	121,146
4,363,125	-	-	1,716,834	449,194	2,197,097
912,544	(18,322)	66,821	88,715	34,460	740,870
219,571	-	-	-	-	219,571
118,122	(5,988)	14,692	87,061	7,779	14,578
7,945	-	7,918	-	-	27
5,621,307	(24,310)	89,431	1,892,610	491,433	3,172,143
4,675,736	-	-	1,645,867	296,880	2,732,989
(493,567)	-	-	(319,024)	(64,703)	(109,840)
4,182,169	-	-	1,326,843	232,177	2,623,149
946,725	(6,132)	-	445,794	181,712	325,351
395,929	(18,178)	29,757	104,255	49,640	230,455
52,946	-	42,575	2,352	846	7,173
5,577,769	(24,310)	72,332	1,879,244	464,375	3,186,128
13,499	-	-	2,464	1,996	9,039
57,037	-	17,099	15,830	29,054	(4,946)
(97,335)	-	(28,497)	(16,631)	(9,206)	(43,001)
(40,298)	-	(11,398)	(801)	19,848	(47,947)
ליום 31 בדצמבר, 2015					
מבוקר					
אלפי ש"ח					
10,559,500	-	-	4,252,149	1,022,614	5,284,737
21,361,189	-	-	-	62,164	21,299,025

פרמיות שהורווחו ברוטו	
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	
פרמיות שהורווחו בשייר	
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	
הכנסות מדמי ניהול	
הכנסות מעמלות	
הכנסות אחרות	
סך כל ההכנסות	
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	
ברוטו	
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין	
חוזי ביטוח	
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	
בשייר	
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	
הוצאות הנהלה וכלליות	
הוצאות מימון	
סך כל ההוצאות	
חלק ברווחי חברות כלולות	
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	
הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	
סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה	
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי				
ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות אחרים (**)	סה"כ
ענפי				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
272,874	595,225	276,893	175,843	1,320,835
6,239	38,097	171,622	52,486	268,444
266,635	557,128	105,271	123,357	1,052,391
(33,720)	(89,064)	(5,586)	(14,509)	(142,879)
232,915	468,064	99,685	108,848	909,512
14,812	9,477	5,128	11,286	40,703
102	1,316	37,761	3,832	43,011
247,829	478,857	142,574	123,966	993,226
337,316	407,244	131,432	206,641	1,082,633
(23,377)	(30,116)	(87,892)	(47,446)	(188,831)
313,939	377,128	43,540	159,195	893,802
19,032	111,618	65,734	31,110	227,494
9,939	17,798	11,172	6,244	45,153
184	152	400	234	970
343,094	506,696	120,846	196,783	1,167,419
426	140	34	208	808
(94,839)	(27,699)	21,762	(72,609)	(173,385)
15,137	4,544	839	7,309	27,829
(79,702)	(23,155)	22,601	(65,300)	(145,556)
1,950,006	792,024	531,319	1,432,508	4,705,857
1,864,557	741,864	149,505	968,621	3,724,547

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 83% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-6 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש	ענפי חבויות	סה"כ	
		(ואחרים *)	(אחרים **)		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
257,143	502,735	278,692	168,347	1,206,917	פרמיות ברוטו
5,240	35,650	169,502	43,551	253,943	פרמיות ביטוח משנה
251,903	467,085	109,190	124,796	952,974	פרמיות בשייר
(21,231)	(56,142)	(6,483)	(20,261)	(104,117)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
230,672	410,943	102,707	104,535	848,857	פרמיות שהורווחו בשייר
15,534	8,232	5,247	10,790	39,803	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	1,682	41,514	3,574	46,770	הכנסות מעמלות
246,206	420,857	149,468	118,899	935,430	סך כל ההכנסות
174,947	329,732	182,342	94,531	781,552	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(6,166)	(15,489)	(118,326)	(23,635)	(163,616)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
168,781	314,243	64,016	70,896	617,936	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
18,601	101,037	67,179	30,840	217,657	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
11,336	20,479	12,537	7,046	51,398	הוצאות הנהלה וכלליות
246	168	637	214	1,265	הוצאות מימון
198,964	435,927	144,369	108,996	888,256	סך כל ההוצאות
1,248	285	80	534	2,147	חלק ברווחי חברות כלולות
48,490	(14,785)	5,179	10,437	49,321	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
1,311	694	413	647	3,065	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
49,801	(14,091)	5,592	11,084	52,386	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,837,818	569,959	460,041	1,217,319	4,085,137	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני, 2015 (בלתי מבוקר)
1,755,523	527,029	138,556	785,617	3,206,725	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני, 2015 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 74% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2016					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות אחרים (**)	ענפי סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
111,443	252,013	114,879	73,287	551,622	פרמיות ברוטו
2,949	12,669	75,230	24,823	115,671	פרמיות ביטוח משנה
108,494	239,344	39,649	48,464	435,951	פרמיות בשייר
9,459	1,166	9,506	6,689	26,820	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
117,953	240,510	49,155	55,153	462,771	פרמיות שהורווחו בשייר
16,817	8,238	3,510	10,463	39,028	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
66	1,619	18,658	1,935	22,278	הכנסות מעמלות
134,836	250,367	71,323	67,551	524,077	סך כל ההכנסות
127,060	192,204	61,174	77,498	457,936	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(3,417)	(12,012)	(37,549)	(11,115)	(64,093)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
123,643	180,192	23,625	66,383	393,843	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,586	56,654	32,322	15,526	114,088	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
4,680	8,371	5,411	3,002	21,464	הוצאות הנהלה וכלליות
89	77	204	117	487	הוצאות מימון
137,998	245,294	61,562	85,028	529,882	סך כל ההוצאות
72	25	6	36	139	חלק ברווחי חברות כלולות
(3,090)	5,098	9,767	(17,441)	(5,666)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
7,451	2,349	498	3,638	13,936	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
4,361	7,447	10,265	(13,803)	8,270	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות אחרים (**)	ענפי	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
105,631	215,509	118,931	71,845	511,916	פרמיות ברוטו
2,649	11,540	76,357	22,379	112,925	פרמיות ביטוח משנה
102,982	203,969	42,574	49,466	398,991	פרמיות בשייר
12,419	2,393	7,724	4,330	26,866	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
115,401	206,362	50,298	53,796	425,857	פרמיות שהורווחו בשייר
15,565	6,457	3,708	9,392	35,122	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	1,342	20,008	1,838	23,188	הכנסות מעמלות
130,966	214,161	74,014	65,026	484,167	סך כל ההכנסות
97,888	165,780	72,021	43,446	379,135	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(2,870)	(6,678)	(44,888)	(3,882)	(58,318)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
95,018	159,102	27,133	39,564	320,817	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,501	51,696	34,747	15,789	111,733	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
5,635	10,261	6,292	3,531	25,719	הוצאות הנהלה וכלליות
116	106	276	103	601	הוצאות מימון
110,270	221,165	68,448	58,987	458,870	סך כל ההוצאות
690	157	44	295	1,186	חלק ברווחי חברות כלולות
21,386	(6,847)	5,610	6,334	26,483	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(15,714)	(1,928)	394	(6,368)	(23,616)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
5,672	(8,775)	6,004	(34)	2,867	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 70% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 79% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	ענפי חבויות אחרים (**)	סה"כ	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
471,848	946,214	528,570	318,100	2,264,732	פרמיות ברוטו
10,509	57,714	331,583	101,920	501,726	פרמיות ביטוח משנה
461,339	888,500	196,987	216,180	1,763,006	פרמיות בשייר
425	(45,862)	4,328	(5,063)	(46,172)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
461,764	842,638	201,315	211,117	1,716,834	פרמיות שהורווחו בשייר
39,347	16,258	9,408	23,702	88,715	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	4,375	74,764	7,922	87,061	הכנסות מעמלות
501,111	863,271	285,487	242,741	1,892,610	סך כל ההכנסות
357,566	721,339	330,602	236,360	1,645,867	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(1,050)	(42,677)	(223,643)	(51,654)	(319,024)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
356,516	678,662	106,959	184,706	1,326,843	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
38,255	210,552	133,664	63,323	445,794	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,866	41,713	25,370	14,306	104,255	הוצאות הנהלה וכלליות
462	313	1,153	424	2,352	הוצאות מימון
418,099	931,240	267,146	262,759	1,879,244	סך כל ההוצאות
1,438	320	88	618	2,464	חלק ברווחי חברות כלולות
84,450	(67,649)	18,429	(19,400)	15,830	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(10,783)	(1,497)	85	(4,436)	(16,631)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
73,667	(69,146)	18,514	(23,836)	(801)	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,793,162	659,819	524,137	1,275,031	4,252,149	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2015 (מבוקר)
1,723,154	621,689	146,009	853,756	3,344,608	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2015 (מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות ביטוח חיים

נתונים לששה חודשים שהסתיימו
ביום 30 ביוני, 2016

פוליסות ללא מרכיב חסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004			
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח			
1,364,059	14,361	198,048	733,253	115,265	268,537	34,595
544,647	-	-	544,577	-	70	-
122,012	-	-	51,632	6,230	34,530	29,620
1,305,870	4,583	87,309	713,784	128,352	234,072	137,770
30,892	-	-	31,057	76	(340)	99

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות ביטוח חיים (המשך)

נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 ביוני, 2016

פוליסות ללא מרכיב חסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004			
סה"כ	קבוצתי	פרט	שאינו תלוי		עד שנת	עד שנת
			תלוי תשואה		2003	1990 (1)
			בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח						
760,806	7,111	99,677	387,794	115,265	134,514	16,445
287,566	-	-	288,274	-	(708)	-
55,920	-	-	27,141	2,987	17,942	7,850
947,651	5,570	59,739	429,349	120,411	227,938	104,644
46,431	-	-	45,932	29	417	53

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות ביטוח חיים (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר, 2015

פוליסות ללא מרכיב חסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004			
סה"כ	קבוצתי	פרט	שאינו תלוי		עד שנת	עד שנת
			תלוי תשואה		2003	1990 (1)
			מבוקר			
			אלפי ש"ח			
2,318,243	28,254	376,587	1,281,237	-	555,434	76,731
1,818,997	-	-	1,818,753	(1)	237	8
283,378	-	-	99,033	10,671	119,934	53,740
2,674,894	22,396	235,198	1,355,683	2,922	862,195	196,500
58,095	-	-	58,046	20	6	23

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח בריאות

נתונים לששה חודשים שהסתיימו

ביום 30 ביוני, 2016

סה"כ	אחר		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
309,979	34,463	238,171	524	36,821
273,714	23,452	132,123	523	117,616

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטו

נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו

ביום 30 ביוני, 2016

סה"כ	אחר		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
146,611	7,493	120,408	266	18,444
136,446	10,608	68,572	2	57,264

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטו

נתונים לשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	אחר		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
		מבוקר		
		אלפי ש"ח		
556,807	63,564	419,635	1,009	72,599
296,880	45,702	288,824	981	(38,627)

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטו

באור 4: - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום	ליום 30 ביוני		
31 בדצמבר	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
74,937	73,989	75,661	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות:
7,202,014	6,943,441	7,331,649	נכסי חוב סחירים
4,191,450	4,012,005	4,123,008	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
4,354,121	4,172,071	4,296,490	מניות
4,472,247	4,301,992	4,795,237	השקעות פיננסיות אחרות (**)
20,219,832	19,429,509	20,546,384	סך הכל השקעות פיננסיות
1,245,185	1,456,438	1,358,526	מזומנים ושווי מזומנים
130,874	125,100	157,693	אחר
21,670,828	21,085,036	22,138,264	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

463,381	472,268	449,014	(*) כולל נכסים שנמדדו לפי עלות מופחתת
521,277	533,985	511,997	השווי ההוגן של הנכסים כאמור

(**) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר נמדדים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 ביוני, 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
7,331,649	-	1,217,189	6,114,460
נכסי חוב סחירים			
3,673,994	11,352	3,662,642	-
נכסי חוב שאינם סחירים			
4,296,490	49,569	15,138	4,231,783
מניות			
4,795,237	1,206,157	1,513,660	2,075,420
השקעות פיננסיות אחרות			
20,097,370	1,267,078	6,408,629	12,421,663
סה"כ			

ליום 30 ביוני, 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
השקעות פיננסיות:				
6,943,441	75	1,065,039	5,878,327	נכסי חוב סחירים
3,539,737	10,480	3,529,257	-	נכסי חוב שאינם סחירים
4,172,071	41,192	9,846	4,121,033	מניות
4,301,992	1,069,222	1,203,187	2,029,583	השקעות פיננסיות אחרות
18,957,241	1,120,969	5,807,329	12,028,943	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2015				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
השקעות פיננסיות:				
7,202,014	75	1,187,527	6,014,412	נכסי חוב סחירים
3,728,069	2,352	3,725,717	-	נכסי חוב שאינם סחירים
4,354,121	27,347	6,578	4,320,196	מניות
4,472,247	1,203,884	1,350,725	1,917,638	השקעות פיננסיות אחרות
19,756,451	1,233,658	6,270,547	12,252,246	סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
	השקעות		נכסי חוב	
סה"כ	פיננסיות		שאינם	נכסי חוב
	אחרות	מניות	סחירים	סחירים
1,233,658	1,203,884	27,347	2,352	75
(26,742)	(21,014)	(469)	(5,184)	(75)
85,587	62,896	22,691	-	-
(36,795)	(36,795)	-	-	-
(6,867)	(6,370)	-	(497)	-
18,237	3,556	-	14,681	-
1,267,078	1,206,157	49,569	11,352	-
(14,573)	(8,803)	(469)	(5,226)	(75)

יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)
סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
רכישות
מכירות
פדיונות
העברות אל רמה 3
יתרה ליום 30 ביוני, 2016
סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון
ליום 30 ביוני, 2016

במהלך התקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
נכסי חוב	נכסי חוב	שאינם סחירים	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)	-	14,014	38,671	1,131,371
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד	(633)	2,554	2,521	(30,644)
רכישות	-	-	-	80,745
מכירות	-	-	-	(55,123)
פדיונות	-	(1,014)	-	(1,014)
העברות אל רמה 3	708	61	-	769
העברות מתוך רמה 3	-	(5,135)	-	(5,135)
יתרה ליום 30 ביוני, 2015	75	10,480	41,192	1,120,969
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2015	(633)	1,592	2,521	(15,861)

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					יתרה ליום 1 באפריל, 2016 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד רכישות מכירות פדיונות יתרה ליום 30 ביוני, 2016 סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2016
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
1,240,133	1,180,416	49,078	10,564	75	
11,725	11,016	(80)	864	(75)	
30,527	29,956	571	-	-	
(15,231)	(15,231)	-	-	-	
(76)	-	-	(76)	-	
1,267,078	1,206,157	49,569	11,352	-	
13,980	13,343	(80)	792	(75)	

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
1,137,751	1,089,707	39,446	8,598	-	יתרה ליום 1 באפריל, 2015
(27,597)	(30,660)	1,746	1,950	(633)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
37,774	37,774	-	-	-	רכישות
(27,599)	(27,599)	-	-	-	מכירות
(129)	-	-	(129)	-	פדיונות
769	-	-	61	708	העברות אל רמה 3
<u>1,120,969</u>	<u>1,069,222</u>	<u>41,192</u>	<u>10,480</u>	<u>75</u>	יתרה ליום 30 ביוני, 2015
					סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2015
<u>(22,452)</u>	<u>(25,376)</u>	<u>1,746</u>	<u>1,811</u>	<u>(633)</u>	

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
	השקעות		נכסי חוב		
	פיננסיות		שאינם	נכסי חוב	
סה"כ	אחרות	מניות	סחירים	סחירים	
1,131,371	1,078,686	38,671	14,014	-	יתרה ליום 1 בינואר, 2015
3,418	3,473	(3,756)	4,334	(633)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
217,664	217,664	-	-	-	רכישות
(103,507)	(95,939)	(7,568)	-	-	מכירות
(9,139)	-	-	(9,139)	-	פדיונות
1,097	-	-	389	708	העברות אל רמה 3
(7,246)	-	-	(7,246)	-	העברות מתוך רמה 3
1,233,658	1,203,884	27,347	2,352	75	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
(2,144)	4,296	(5,920)	113	(633)	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ההרכב:

ליום 30 ביוני, 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,216,348	2,465,865
-----------	-----------

3,489,123	3,140,801
-----------	-----------

6,705,471	5,606,666
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 ביוני, 2015	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,215,282	2,508,612
-----------	-----------

3,304,692	2,985,874
-----------	-----------

6,519,974	5,494,486
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2015	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,238,925	2,528,172
-----------	-----------

3,374,936	3,064,443
-----------	-----------

6,613,861	5,592,615
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות תוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

ליום 30 ביוני, 2016			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
2,599,892	412,705	-	3,012,597
181,775	-	9,065	190,840
303,479	489,041	175,590	968,110
3,085,146	901,746	184,655	4,171,547

נכסי חוב סחירים	
מניות	
השקעות פיננסיות אחרות	
סה"כ	

ליום 30 ביוני, 2015			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
2,372,149	393,306	1,129	2,766,584
202,897	-	5,849	208,746
272,211	537,741	142,625	952,577
2,847,257	931,047	149,603	3,927,907

נכסי חוב סחירים	
מניות	
השקעות פיננסיות אחרות	
סה"כ	

ליום 31 בדצמבר, 2015				נכסי חוב סחירים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,744,100	373,844	53	3,117,997	
177,826	-	1,627	179,453	מניות
282,192	472,457	177,188	931,837	אחרות
3,204,118	846,301	178,868	4,229,287	סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
53	1,627	177,188	178,868	יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)
(53)	(7)	(2,190)	(2,250)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
-	(119)	1,288	1,169	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
-	7,564	8,329	15,893	כולל אחר
-	-	(8,209)	(8,209)	רכישות
-	-	(2,000)	(2,000)	מכירות
-	-	1,184	1,184	פדיונות
-	-			העברות אל רמה 3
-	9,065	175,590	184,655	יתרה ליום 30 ביוני, 2016
(53)	(7)	102	42	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא
				מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין
				נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני,
				2016

במהלך התקופה של ששה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	נכסים	מניות	אחרות	סה"כ
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	6,138	144,526	150,664	יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)
(1,033)	-	615	(418)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
-	(289)	(5,777)	(6,066)	והפסד
-	-	12,871	12,871	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	-	(9,610)	(9,610)	רכישות
-	-	-	-	מכירות
2,162	-	-	2,162	העברות אל רמה 3
1,129	5,849	142,625	149,603	יתרה ליום 30 ביוני, 2015
(1,033)	-	3,946	2,913	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא
				מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין
				נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני,
				2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ
סחירים			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
53	8,907	172,812	181,772
(53)	-	(927)	(980)
-	(33)	3,400	3,367
-	191	3,136	3,327
-	-	(2,831)	(2,831)
-	9,065	175,590	184,655

יתרה ליום 1 באפריל, 2016
 סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
 כולל אחר
 רכישות
 מכירות
 יתרה ליום 30 ביוני, 2016

סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו
 ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
 המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2016

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	אחרות	מניות	נכסי חוב סחירים	
				בלתי מבוקר אלפי ש"ח
148,048	141,042	7,006	-	יתרה ליום 1 באפריל, 2015
(925)	108	-	(1,033)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
(3,657)	(2,500)	(1,157)	-	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
7,362	7,362	-	-	רכישות
(3,387)	(3,387)	-	-	מכירות
2,162	-	-	2,162	העברות אל רמה 3
149,603	142,625	5,849	1,129	יתרה ליום 30 ביוני, 2015
(523)	510	-	(1,033)	סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני, 2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	6,138	144,526	150,664	יתרה ליום 1 בינואר, 2015
(1,033)	(297)	7,057	5,727	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
-	(1,412)	(6,273)	(7,685)	והפסד
-	-	44,860	44,860	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	(2,802)	(12,982)	(15,784)	רכישות
2,162	-	-	2,162	מכירות
(1,076)	-	-	(1,076)	העברות אל רמה 3
53	1,627	177,188	178,868	העברות מתוך רמה 3
(451)	(1,642)	11,857	9,764	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט התחייבויות פיננסיות

ליום		ליום			
31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2015	2015	2016	2015	2015	2016
	שווי הוגן			ערך בספרים	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					
1,125,040	1,115,352	1,149,315	1,021,769	1,033,079	1,030,922
304,167	300,060	297,467	275,663	269,712	267,303
9,172	9,994	7,601	3,913	4,448	3,397
1,438,379	1,425,406	1,454,383	1,301,345	1,307,239	1,301,622
44,526	57,785	47,067	44,526	57,785	47,067
1,482,905	1,483,191	1,501,450	1,345,871	1,365,024	1,348,689
1,027,790	1,008,833	1,052,457	919,396	915,570	918,124

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

כתבי התחייבויות נדחים (*)
שטרי הון נדחים שהונפקו לחברה האם
פיקדון צובר ריבית

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים
סך התחייבויות פיננסיות
מזה כתבי התחייבות נדחים (*)
המהווים הון משני והון שלישוני

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור התחייבויות פיננסיות אשר מוכרות בשווי ההוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

30 ביוני, 2016				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
10,304	36,763	-	47,067	

30 ביוני, 2015				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	57,785	-	57,785	

31 בדצמבר, 2015				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	44,526	-	44,526	

באור 5: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).

כחלק מתהליך יישומה של הדירקטיבה Solvency II, נדרשת החברה לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להם היא חשופה ולקבוע הון אשר לדעתה יהווה כרית ביטחון לסיכונים אלו. החברה הגדירה כהון עצמי נדרש (הון יעד) את דרישת ההון כפי שנדרשה על ידי הדירקטיבה, ובלבד שלא יפחת מתקנות ההון. מובהר כי אין מדובר בהון מחייב, אלא בהון יעד שהחברה תשאף לשמור עליו, וכי אין ודאות כי החברה תעמוד בהון יעד זה בכל נקודת זמן.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 ביוני	
2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
2,258,362	2,340,076	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
1,474,622	1,412,981	הון ראשוני בסיסי
268,518	267,303	הון ראשוני מורכב
1,743,140	1,680,284	סך הכל הון ראשוני
406,035	405,289	הון משני מורכב
215,587	214,930	הון משני נחות
621,622	620,219	סך הכל הון משני
297,774	297,905	הון שלישוני מורכב
2,662,536	2,598,408	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
404,174	258,332	עודף לתאריך הדוח (*)
		פעולה הונית לאחר תאריך הדיווח:
-	(42,986)	הון משני נחות שהפך ללא מוכר בהתאם לתקנות ההון
404,174	215,346	עודף בהתחשב בפעולה הונית לאחר תאריך הדיווח
		הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין: (א)
342,795	370,029	פעילות בביטוח כללי
8,827	8,942	פעילות בביטוח סיעודי
141,358	141,358	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
883,389	898,193	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואישפוז
3,670	6,119	דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה
51,702	33,439	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
463,892	509,942	נכסי השקעה ונכסים אחרים
140,383	132,769	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
160,467	172,712	סיכונים תפעוליים
61,879	66,573	ערבויות
2,258,362	2,340,076	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

3. הערכות ליישום Solvency II

בשנים האחרונות מקדם אגף שוק ההון את יישום הוראות הדירקטיבה האירופאית Solvency II (להלן - הדירקטיבה), לגבי חברות ביטוח בישראל. הדירקטיבה נועדה ליצור משטר אחיד לפיקוח על חברות הביטוח, שהינו מבוסס סיכונים ונועד להבטיח את כושר הפירעון והלימות ההון של חברות הביטוח. הוראות הדירקטיבה מהוות שינוי יסודי ומקיף של הרגולציה הנוגעת להבטחת הלימות ההון.

חברות ביטוח בישראל תידרשנה לעמוד בהנחיות ההון החדשות החל מהדוחות הכספיים לשנת 2016.

בחודש יולי 2015 פרסם הפיקוח מכתב למנהלי חברות הביטוח בדבר הוראות מעבר ליישום Solvency II המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

- מבטח שאינו עומד בדרישות ההון בשנה הראשונה ליישום הדירקטיבה, יידרש לנקוט באמצעים הנדרשים על מנת לכסות את החוסר בהון או להקטין את פרופיל הסיכון על מנת להבטיח עמידה בדרישות ההון עד ליום 31 בדצמבר, 2018.

- דרישת הון מוקטנת על חלק מהמניות המוחזקות ע"י המבטח ביום 31 בדצמבר, 2016, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך שבע שנים עד שתגיע לשיעורה המלא.

החברה ממשיכה להיערך ליישום הדירקטיבה. בהתאם להנחיות הפיקוח מונה "צוות מפתח" שבאחריותו לדאוג ליישום הדירקטיבה. כמו-כן, בחברה מונתה ועדת דירקטוריון כאחראית על פיקוח ובקרה על תהליך ההיערכות והתרגילים הכמותיים הנערכים במסגרת התהליך, כנדרש על פי הוראות הדין.

למודל בשלב הנוכחי, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך דרישות ההון המשתקפות ממנו עשויות להיות תנודתיות מאוד. החברה עוקבת אחר ההתפתחויות על מנת להיערך למסגרת החדשה ככל שתקבע.

תוצאת תרגיל IQIS5 מהווה אינדיקציה ליחס כושר הפרעון החדש ומשקפת, בעיקר, גידול של דרישות ההון ביחס לדרישות ההון הקיימות בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

התרגיל מבוצע כחלק מההיערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית.

4. דיבידנד

לאחר תאריך הדיווח, בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח (להלן - "המכתב") הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פרעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות, ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפרעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפרעון הנדרש לאחר ביצוע החלוקה יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2019 - 130%.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד החברה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ("חוק תובענות ייצוגיות"). מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של אישור תביעה כייצוגית כנגדה.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית ניתן להגיש בתביעה מהסוג כמפורט בחוק האמור או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת אחרת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין, כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שבגינה ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית כלפי החברה, הינה הגדרה רחבה הכוללת כל עניין שבין חברה ללקוח, בין אם הצדדים התקשרו בעסקה ובין אם לאו. על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תאושר על התובע הייצוגי להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של עילת תביעה אישית (2) כי העילה מבוססת דיה כדי כך שמתקיים סיכוי לכאורה לזכיית התובע בתביעתו (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלה מהותית של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת וקיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה (4) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לבידור המחלוקת (5) התאמת התובע ובא כוחו לייצג את הקבוצה המיוצגת.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור" ו-"שלב האישור", בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה ("שלב התובענה כייצוגית"). על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור.

במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, גם הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה וההליך ידחה (לגופו או, במקרה של תובענה ייצוגית, ידחה בית המשפט את אישורה כייצוגית), לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בהליכים אשר בהם, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה, כולן או חלקן ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה. בהליכים אשר מצויים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים (ראה סעיף ב' ס"ק 4, 6, 8-20, סעיף ג' ס"ק 1-3 וסעיף ד' ס"ק 1 להלן). במקרה בו, במי מההליכים יש לחברה נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה או שההליך מצוי בשלב ראשוני שבו לא ניתן להעריך את סיכויי ההליך.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיף ב' ס"ק 1-3, 5 ו-7 להלן, אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט המחוזי, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אלא אם להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה בתביעה לגופה תתקבלנה והתובענה, אף אם תנוהל כתובענה ייצוגית, תידחה.

יצוין, כי לעניין באור זה, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית תיחשב כמהותית אם הסכום הנתבע בה, עולה על סך של 15 מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות:

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	01/2008 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הטענה הינה גבייה ביתר ושלא כדין לכאורה של מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". עילות תביעה: הפרת הוראות הדין הרלבנטיות, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מבוטח אשר נגבה ממנו בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות", ובסכום הנסיבות החורגים מהוראות הדין.	ביום 19 ביולי 2016, החליט בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית. עילת התביעה העיקרית שאושרה היא עשיית עושר ולא במשפט, תוך דחיית עילות נטענות נוספות. הסעד המבוקש הינו החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה וצו עשה המורה לנתבעת לתקן את התנהלותה.	כ- 2.3 מיליארד ש"ח, בגין תקופה של 7 השנים האחרונות. מתוכם יוחסו לחברה כ- 229 מיליון ש"ח.

(1) תאריך הגשת התובענות והבקשות הינו התאריך המקורי בו הוגשו. הערכאה המצוינת הינה הערכאה בה הוגש ההליך במקור.

(2) מבוסס על הקבוצה אותה ביקש התובע לייצג לפי כתב התביעה, המהווה בסיס לאומדן סכום התובענה.

(3) סכום התביעה המפורט לעיל הינו הסכום שהוערך ע"י התובע בעת הגשת התובענה. הסכומים הנקובים בתובענות מוערכים ע"י התובע בהתאם לאומדנים של הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ישנן תובענות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה, ועל כן לא צוין. ככל וצוין על ידי התובע סכום שיוחס לחברה, קיימת התייחסות מפורשת.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
2.	04/2008 בי"ד לעבודה י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הפליה לרעה לכאורה של נשים במסגרת פוליסות "ביטוחי מנהלים" וזאת על ידי הענקת גמלא חודשית נמוכה לנשים מבוטחות, בהגיען לגיל פרישה, מזו שמקבל מבוטח זכר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר אך גביית פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שנגבה מהגברים, על אף ששיעורי התמותה הנמוכים יותר של נשים. עילות תביעה: הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה. סעדים מבוקשים: קביעה כי: (א) ההפליה בה נוגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; (ב) 1) השוואת מקדמי הגמלא למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל. או 2) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של חברי הקבוצה המיוצגת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה.	כלל הנשים העובדות שיש להן פוליסות ביטוח אצל הנתבעת, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים.	ביום 17 באוגוסט, 2014, החליט ביה"ד האזורי לעבודה לאשר את התובענה כייצוגית ואת הקבוצה, תוך החלטה גם על נשים שאינן עובדות אך ברשותן פוליסת ביטוח בתקופה הרלוונטית. ביום 3 בדצמבר 2014, הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר קבע כי הערעור מצריך תשובה מצד המשיבות, ובתוך כך הורה לתובעת להגיש תשובה. ביום 16 באפריל 2015, קבע בית הדין הארצי, כי יש מקום ליתן רשות ערעור ולקיים דיון בפני מותב. ביום 23 בפברואר, 2016, החליט ביה"ד לבקש עמדת הפיקוח בנוגע לתובענה.	מאות מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
3.	04/2009 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח בריאאות נ' החברה.	הטענה בתובענה היא שבפוליסות ביטוח בריאות בהן המבוטח בחר שלא לתבוע את הפוליסה ולקבל את מחצית ערכו של "טופס 17" הנתבעת עורכת חישוב של תגמולי הביטוח, באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה. עילות התביעה: הטעיה והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. סעדים מבוקשים: השבת תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה וצו המחייב את הנתבעת לפעול מעתה ואילך בהתאם לפרשנות התובעת את הפוליסה.	כלל המבוטחים בביטוח בריאות שעברו ניתוח אלקטיבי שבעלויותיו נשאה קופת החולים בה הם חברים, ולא הנתבעת.	ביום 16 באוגוסט, 2012 אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בעילה של הפרת חוזה. ביום 4 בפברואר, 2013 החליט ביהמ"ש העליון לדחות את בקשת רשות הערעור שהגישה החברה תוך קביעה כי שמורות לה כל טענותיה, היה ויוגש ערעור על פסק הדין הסופי. ביום 4 באפריל, 2013, הוגש כתב תביעה מתוקן ע"י התובעת, בהמשך לכך, הגישה החברה כתב הגנה. ביום 8 במאי, 2016 ניתן פסק דין הדוחה את התובענה. ביום 23 ביוני 2016, הגישה התובעת ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את התובענה.	סכום העולה על 10 מיליון ש"ח.
4.	04/2010 מחוזי - מרכז	המועצה הישראלית לצרכנות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הטענה כלפי הנתבעות הינה הפרה לכאורה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), אי איתור בעלי זכויות, אי העברת כספים, בהגיע המועד לכך לידי האפוטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: מתן צווים מתאימים שיחייבו את המשיבות לקיים את הוראות המפקח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל בעלי הזכויות הנכסים המצויים בידי המשיבות, באחריותן או בשליטתן, ואשר המשיבות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור.	התובענה מצויה בהליך גישור אשר במסגרתו הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה ("ההסדר"). הצדדים ממתינים להחלטה בבקשה לאישור ההסדר.	לא כומת.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
5.	04/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים ובראות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הטענה העיקרית בתובענה הינה שבעת ביטול הביטוח, מכל סיבה שהיא, המשיבות גובות פרמיות עודפות שלא כדין ממבוטחים. כמו כן, לפי הטענה בעת ביצוע החזר פרמיה של החלק היחסי שנגבה ביתר, ההחזר מבוצע בערכים נומינליים. עילות תביעה: הפרות חוק הפיקוח וחוק חוזה הביטוח, חוסר תום לב, הטעיה, מצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין המשיבות בפוליסת ביטוח כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח.	ביום 23 ביוני, 2015, אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית לגבי חלק מהעילות והסעדים שנתבקשו. הצדדים פועלים לגיבוש הסדר. המשיבות.	כ- 225 מיליון ש"ח לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
6.	04/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביית כספים, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהווים לטענת התובעים שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". עילות תביעה: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח על הביטוח והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; תנאי מקפח בחוזה אחיד. סעדים מבוקשים: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה; מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה".	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של המשיבות או של מי מהן ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים".	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. ביום 19 בנובמבר, 2012, הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בתיק תוך פירוט עמדתו בנוגע לגביית "גורם פוליסה". בחודש מאי 2014 הגיש המפקח באמצעות היועץ המשפטי לממשלה עמדה נוספת מטעמו לבית המשפט ובהמשך לדיון שהתקיים בחודש ספטמבר 2014, בו נדונה, בין היתר, שאלת השפעה אפשרית של אישור התובענה על יציבות המשיבות. התובענה מצויה בהליך גישור. ביום 22 במרס, 2015, התקיים דיון במהלכו התבקשו היועץ המשפטי לממשלה והמפקח להביע עמדתם בקשר להצעת המגשרים להסכם גישור. ביום 10 ביוני, 2015, הוגש הסדר פשרה על ידי הצדדים, לאישור בית המשפט. ביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסדר הפשרה ועל קבלת התייחסות היועץ המשפטי לממשלה להסדר. ביום 18 באוקטובר, 2015, ובהמשך להגשת חוות דעת הבודק והתנגדות שהוגשה להסדר הפשרה, התקיים דיון בו הביע בית המשפט עמדתו הראשונית לפיה נטייתו הברורה הינה שלא לאשר את ההסדר כפי שהוגש ותוך שהוא ממליץ לצדדים לשפר את תנאי ההסדר באופן משמעותי, בית המשפט ציין כי לאחר קבלת עמדת הנתבעות ועמדת בא כח היועץ המשפטי לממשלה, תינתן החלטה ביחס להסדר הפשרה וככל שיידחה ביחס לבקשות האישור. ביום 25 בפברואר, 2016, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 21 באפריל, 2016 הגישו הנתבעות תגובתן לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ולהצעת בית המשפט.	סך של כ- 254 מיליוני ש"ח מתוך סך כולל של כ-2.3 מיליארד המיוחס לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
7.	06/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	עיכוב תשלום תגמולי ביטוח, בשל עיקול או צווי כינוס או זכויות אחרות כלשהן של צדדים שלישיים, בערכים נומינליים ללא שיערוך וללא שהן משיבות למבוטחים הזכאים לתגמולי ביטוח את הפירות שנצמחו על אותם כספים. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: תשלום הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העיכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה הנ"ל לאחר עיכוב מחמת עיקול ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העיכוב.	ביום 12 בדצמבר, 2012, אישר בית המשפט את הבקשה כתובענה ייצוגית, תוך שהוא קובע כי יש להגביל את הקבוצה הרלבנטית לתובענה כך שתתייחס רק לזכאים שעילת תביעתם קמה שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה כנ"ל. עילות התביעה בגינן אושרה התובענה היא זכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית המייצגים את טובת ההנאה שהפיקו הנתבעות בתקופת העיכוב בשל העיקול. בהמשך להודעת ב"כ התובע הייצוגי הופסקו הליכי הגישור ובית המשפט הורה על הגשת כתב הגנה וכתב תשובה על ידי הצדדים. התובענה מצויה בשלב ההוכחות. בין הצדדים מתקיימים מגעים לסיום ההליך בפשרה.	כ- 43 מיליון ש"ח מתוך סך כולל של כ- 350 מיליון ש"ח, המיוחס לכלל הנתבעות.
8.	12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	טענה להפליה בשל כך שהמשיבות מסווגות, לכאורה בניגוד להוראות הדין, כלי רכב מסוג הפנאי-שטח והמיני-וואנים אשר יוצרו עד שנת 2007 ("כלי הרכב"), מועד כניסתה לתוקף של הרפורמה בענף רישוי הרכב, כרכבים מסחריים מסוג N-1 ולא כרכבים פרטיים מסוג M-1. בנוסף נטען, כי ביחס לרכבים שייצרו לאחר כניסת הרפורמה לתוקף, כלומר החל משנת 2008 ואילך, שינו המשיבות את התנהלותן וכלי רכב אלו מבוטחים על ידן ככלי רכב פרטיים. עילות תביעה: עילת ההשבה; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות חקוקות לפי חוק הפיקוח וחוזר ביטוח בעניין נושא התובענה דנן; חוסר תום לב ואי גילוי נאות; הטעיה; דוקטרינת הציפיות הסבירות; עוולת הרשלנות הכללית; התנהלות קרטליסטית. סעדים מבוקשים: להצהיר כי הסכומים שנגבו מחברי הקבוצה בגין פוליסות ביטוח בהן סווגו רכבים פרטיים כרכבים מסחריים נגבו שלא כדין ולהורות לנתבעות להשיבם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; מתן כל סעד אחר כפי שנראה לבית המשפט לנכון לעשות בנסיבות העניין; ותשלום גמול למבקשים בשיעור של 5% מסכום ההשבה ושכר טרחה לבאי כוחם בשיעור של 15% מהסכום האמור.	מבוטחים אשר התקשרו בחוזה לביטוח רכב בביטוח חובה ו/או רכוש, מיום 9 בינואר, 2007, אשר ברישיון הרכב שברשותם ו/או היה ברשותם במועד הרלוונטי, מופיע הסיווג M-1, ואשר נגבתה מהם פרמיית ביטוח בהתאם לסיווג רכבם ככלי רכב מסחרי.	כ- 72 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
9.	09/2013 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	טענה לגבייה עודפת של דמי ביטוח חובה לרכב ע"י המשיבות, לאור חישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח, כך שהחל מיום הולדתו של הנהג הצעיר, ייגבה תעריף יחסי מופחת. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה, חוסר תום לב ורשלנות. סעדים מבוקשים: השבת סכומים שנגבו לפי הטענה ביתר ושלא כדין בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, צו המורה על הפסקת התנהלות זו וצו המורה על תיקון מערכות המחשב של המשיבות כך שדמי הביטוח יחושבו אוטומטית יחסית לגילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע.	כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח חובה לרכב, ושיולם דמי ביטוח ביתר כתוצאה מחישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה. הצדדים ממתנים להחלטת בית המשפט בבקשת האישור.	כ-28 מיליון ש"ח.
10.	10/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	טענה בדבר עדכון פרמיות הביטוח במהלך חיי הפוליסה עקב שינוי גיל המבוטח במועד מוקדם מדי וכן בדבר קביעה בפוליסה של מדד בסיס בהתאם ליום הראשון בחודש בו ביקש המבוטח להתקבל לתכנית ביטוח ולא במועד בו התקבל לתכנית בפועל. עילות תביעה: הפרה של הוראות הדין ובכלל זה הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א-1981, חוק הפיקוח ותקנותיו וכן חוזרי המפקח; חוסר תום לב; הפרת ההסכמים עם המבוטחים; התעשרות שלא כדין על חשבונם. סעדים מבוקשים: החזר סכומי הפרמיות העודפים שנגבו, לטענת המבקשים שלא כדין, וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שצורף על ידי המשיבות או מי מהן לתכניות ביטוח אשר בה מועד עדכון הפרמיה הינו מועד מוקדם מן המועד בו הייתה אמורה הפרמיה להתעדכן ו/או שבה נקבע מדד בסיס נמוך מזה שהיה אמור להיות מדד הבסיס.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה. הצדדים ממתנים להחלטת בית המשפט בבקשת האישור.	כ-35 מיליוני ש"ח מתוך סך של כ-399 מיליון ש"ח המיוחס לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
11.	12/2013 מחוזי - ים	מבוטחים בביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הפלייה ופגיעה בכבוד ובזכות לשוויון לאור סירוב המשיבות לבטח לקוחות בעלי מוגבלויות בביטוחי פרט, בניגוד, לכאורה, להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ("חוק השוויון"). עילות תביעה: הפרת חוק השוויון, חוק החוזים (חלק כללי), התשמ"א-1981, חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, חוסר תום לב, אפליה ופגיעה בזכות לשוויון. סעדים מבוקשים: פיצוי של חברי הקבוצה הרלוונטיים בסכום הנזק; לקבוע ולהצהיר כי - המשיבות פעלו בניגוד לסימן ח' לחוק השוויון, פגעו בכבודם של המבקשים וחברי הקבוצה בניגוד לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, והפרו את חובת תום הלב במו"מ; לחייב את המשיבות להציג נוהל בכל הנוגע לסירוב הענקת ביטוח לבעלי מוגבלויות; להעניק כיסוי רטרואקטיבי לחברי הקבוצה, לאחר הליך חיתומי.	כל תושבי מדינת ישראל, הלוקים במגבלה כלשהי, על פי ההגדרה בחוק השוויון, בין אם פיזית ובין אם נפשית, ובין אם פנו למשיבות בבקשה לבטחם ונדחו, ובין אם לאו, משום שידעו כי אין סיכוי שהמשיבות יסכימו לצרפם לביטוחים אלו עקב מוגבלותם, וזאת החל מכניסתו לתוקף של סימן ח' לחוק השוויון, בשנת 2005.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם השיבה לבקשה. לאחרונה עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הליכי הגישור שהתנהלו ביניהם הופסקו ולאחר הדיון המקדמי מחדש ינואר 2016, על בא כוח המבקשים להודיע האם בכוונתו להגיש בקשת הסתלקות. ביום 13 באפריל, 2016, הגישו המבקשים לבית המשפט בקשה להסתלקות מבקשת האישור, במסגרתה התבקש בית המשפט לפסוק שכר טרחה וגמול משמעותיים לתובעים הייצוגים ולבאי כוחם. בקשת ההסתלקות כפופה לאישור בית משפט.	כ- 230 מיליון ש"ח, לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
12.	04/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' החברה.	גביית דמי ביטוח ביתר ושלא כדין בגין הצמדה לא סימטרית של דמי הביטוח למדד, רק בעליית המדד ולא כאשר המדד יורד מתחת למדד הבסיס. עוד נטען, כי המשיבה נוקבת במדד בסיס נמוך ממדד הבסיס שאמור להיות וכי ערכי מדד הבסיס שבפירוט החיובים שונים מאלו שבהם נוקבת החברה בפוליסות. עילות תביעה: הפרת הסכם לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב לפי סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת הוראות המפקח, הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח והפרת סעיף 58 לחוק זה, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (איסור גביית תוספת לדמי הביטוח), התשמ"ג-1983 והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (1) להורות לנתבעת להשיב לכל תובע הנמנה על הקבוצה המיוצגת, את הכספים שנגבו מהם ביתר, בתוספת הפרשי הצמדה למדד ובתוספת ריבית מיוחדת ולחילופין ריבית כדין; (2) לפסוק פיצוי לקבוצה או לציבור בגין הפירות שנצברו לטובת המשיבה על הכספים שנגבו ביתר שלא כדין; (3) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחיובי יתר בגין הצמדת דמי הביטוח למדד וליישם את הוראות הדין המורות על הצמדה סימטרית של דמי הביטוח; (4) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחישוב הפרשי הצמדה על פי מדד בסיס שאיננו המדד הידוע במועד תחילת תקופת הביטוח ו/או תחילת תקופת השינוי שגרר תשלום של דמי ביטוח נוספים.	כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבוטחו על ידי החברה בפוליסות ביטוח ו/או תוספות לפוליסות, בענפי הביטוח הכללי, אשר שילמו לחברה בשבע השנים שקדמו לתובענה, הפרשי הצמדה בגין דמי ביטוח, מבלי שהחברה הפחיתה את תשלום דמי הביטוח מדדים שליליים, כאשר המדד היה נמוך ממדד הבסיס בפוליסה.	כ- 31 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
13.	06/2014 מחוזי - י-ם	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביית תשלומי פרמיה עודפים, כביכול, בפוליסות לביטוח חיים המונפקות לצורך ביטוח משכנתא, באמצעות קביעת סכומי ביטוח שהינם גבוהים מסכום ההלוואה בבנק המלווה וזאת תוך התעלמות, בין היתר, ממסלולי המשכנתא השונים בעלי הריביות השונות. עילות תביעה: רשלנות והפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968; הפרת סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח; הפרת חובת תום הלב וכן התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: (א) השבה של הפרשי הפרמיות (לפי הטענה) בין הפרמיות אותן היו אמורים לשלם, בהתאם ליתרת הלוואה בבנק המלווה, לפרמיות ששולמו בפועל, בתוספת פיצוי בגין עוגמת נפש; (ב) להורות למשיבות לשנות את אופן פעולתן, כך שתחשיב סכום הביטוח, וכנגזרת - סכום הפרמיה, יתבסס על נתונים מדויקים של הלווים, ויעודכן באופן יזום על ידי המשיבות מידי חצי שנה, לפחות; (ג) להורות לנתבעות למסור למבוטחים מידע מפורט בדבר אופן חישוב סכום הביטוח והפרמיה, לרבות אפשרות עדכון אודות גובה יתרת הלוואה על ידי הלווים.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של אחת או יותר מן המשיבות, בפוליסת ביטוח חיים לצורך ביטוח הלוואת משכנתא אותה נטלו באחד הבנקים למשכנתאות בישראל, ואשר כתוצאה מההתנהלות המתוארת לעיל, סכום הביטוח ממנו נגזרות פרמיות הביטוח שנדרשו לשלם, בשבע השנים האחרונות, עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	כ-114 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
14.	01/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת תאונות אישיות וביטוח חיים נ' החברה.	אי תשלום תגמולי ביטוח למבוטחים, בפוליסות תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים הכוללות נספח "נכות מתאונה", מקום בו נגרמה למבוטחים נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, לרבות ובמיוחד מסוג צלקת אסתטית ואשר המשיבה מוצאת אותה כנכות בלתי תפקודית. עילות תביעה: הפרת חוזי הביטוח והפוליסות, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חוק הפיקוח והטעיה. סעדים מבוקשים: קביעה כי יש לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח, בהתאם לאחוז הנכות שנקבע להם על ידי המוסד לביטוח לאומי, גם בגין פגיעות אסתטית כאמור.	מבוטחים בפוליסת תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים: נספח נכות מתאונה, אצל החברה, שנפגעו בתאונה ואשר נקבעה להם בגינה נכות לצמיתות בעטיה של פגיעה, אשר החברה מגדירה כבלתי תפקודית.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה. הבקשה מצויה בשלב ההוכחות.	לא כומת. מוערך במיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
15.	09/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסות ביטוח נ' החברה	התעלמותה (לפי הטענה) של הנתבעת במודע ובמכוון, כמדיניות, מחובתה על פי דין ומכוח ההלכה הפסוקה, כאשר היא משלמת תגמולי ביטוח ללא ריבית כדין. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוזה, קיפוח, הפרת הוראות המפקח על הביטוח והפרת חובה חקוקה. הסעדים מבוקשים: להצהיר ולקבוע כי הנתבעת מפרת את חובתה לצרף ריבית והצמדה כדין לתגמולי ביטוח המשולמים על ידה ולהורות לה לתקן את מדיניותה באופן מיידי מכאן ואילך; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה ריבית צמודה כדין כהגדרתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 או בהתאם לשיעור הריבית ההסכמית שנקבעה בפוליסה (הגבוה מביניהם), בגין התקופה שתחילתה במועד קרות מקרה הביטוח ועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל, או לחילופין, בגין התקופה שתחילתה 30 יום מיום מסירת תביעת הביטוח לנתבעת ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום חסר שבוצע על ידה, ממועד תשלום תגמולי הביטוח בחסר ועד למועד בו תשלם הנתבעת לחברי הקבוצה את הריבית הצמודה; בנוסף ו/או לחילופין, היה ובית המשפט יקבע כי פיצוי לחברי הקבוצה אינו מעשי, להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מן המשיבה, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה. ייצוגין, כי על פי הנטען בבקשה, תובענות בגין אותה עילה וכן בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות הוגשו כנגד חברות ביטוח נוספות ואושרו כייצוגיות ובשלן הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. ביום 3 באוגוסט 2016, התקיים דיון בפני בית המשפט העליון בו הסכימו החברות הנוספות על מחיקת בקשת רשות הערעור תוך שמירה על זכויותיהן.	כ- 50 מיליוני ש"ח לכל הפחות

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
16.	09/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב (מקיף) נ' החברה וכנגד 4 חברות ביטוח נוספות	גביית דמי הביטוח ביתר בגין ביטוח רכב מקיף, המחושבים לפי שווי רכב גבוה משווי הרכב בפועל כפי שהוא משוקלל על ידי הנתבעת בעת מקרה ביטוח של אובדן גמור, במצבים שונים בהם מופחת שווי הרכב בגין "משתנים מיוחדים", ובפרט כאשר הרכב נרכש מחברת השכרה או חברת ליסינג. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוק חוזה הביטוח, היות החוזה פסול ולא חוקי ונוגד את תקנות הציבור, חוסר תום לב, גזל לפי דיני הנזיקין ועוד. סעדים מבוקשים: לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שנגבו ביתר בניגוד לדין מהמבוטחים, בצירוף ריבית כדין; להצהיר כי המשיבות אינן רשאיות לגבות פרמיה לפי ערך רכב שאינו כולל את הפחתת ה"רכיב המיוחד" מערך הרכב; ליתן צו מניעה האוסר על המשיבות להמשיך בפרקטיקה של הגבייה ביתר כאמור וכן כל סעד הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל בעלי הפוליסות אשר רכשו, בשבע השנים האחרונות, ביטוח מקיף מאת המשיבות בעבור רכב אשר לגביו מתקיימים משתנים מיוחדים לפי הפוליסה, שבפוליסת הביטוח נכתב כי בעת מקרה ביטוח מסוג אובדן גמור או אובדן גמור להלכה יופחת מערך הרכב שיעור מסוים, בלא להפחית את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 550 מיליון ש"ח לכל הנתבעות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
17.	11/2015 מחוזי-מרכזי	העמותה למען משרתי המילואים נ' החברה וכנגד 5 חברות ביטוח נוספות	גבייה פסולה, לפי הטענה, של פרמיות ביטוח ממבוטחים המשרתים במילואים, אשר מחויבים בפרמיית ביטוח מלאה גם במהלך תקופת שירות המילואים, למרות שהכיסוי הביטוחי שניתן בפוליסה בתקופה כאמור חלקי וחסר, ושוויו נמוך משמעותית מהפרמיות הנגבות ממנו בפועל. עילות התביעה: עשיית עושר ולא במשפט; תנאי מקפח בחוזה אחיד; אפליה פסולה; הפרת חובה חקוקה; הפרת חובת הגילוי היזום וקיום חוזה בחוסר תום לב. סעדים מבוקשים: לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד גבייתם ועד למועד השבתם בפועל; להורות למשיבות, מכאן ואילך על התאמת גביית פרמיית הביטוח של המבוטחים בתקופת שירות המילואים וכן להורות על ידוע המבוטחים בדבר המגבלות החלות על מימוש הפוליסה מכח הדין הצבאי.	כל מי שהייתה או שנמצאת בפוליסת ביטוח שכללה שעניינה שירות מילואים, וששילם למשיבות בשבע השנים שקדמו להגשת בקשה זו ועד למועד אישורה כייצוגית, פרמיות ביטוח בתקופה בה המבוטח היה מצוי בשירות מילואים.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת עשרות מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
18.	03/2016 מחוזי-מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח רכב נ' החברה	הפחתה מתגמולי הביטוח סכומי מע"מ ו/או פיצוי בגין ירידת ערך וביצוע תשלום מופחת של שכר טרחת שמאי, לכאורה, בניגוד לדין. עילות התביעה: הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, תרמית, הפרת חוק הפיקוח, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב) התשמ"ו-1986 ותקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986, הפרת חוזה והפרת חובת תום הלב. סעדים מבוקשים: חיוב המשיבה להשיב את סכומי המע"מ, סכומי ירידת הערך שלא שולמו לחברי הקבוצה וכן את סכומים שלא שולמו בהחזר שכר טרחת שמאי, בערכים ריאליים כשהם כוללים הפרשי הצמדה וריבית כדין; ולקבוע כי שיטת ההפחתה לפיה פועלת המשיבה מנוגדת לדין ולהורות למשיבה לחדול מין השימוש בה.	כל מבוטח, מוטב או צד שלישי אשר לא תיקן את הנזק שנגזרם לרכוש המבוטח עובר להגשת תביעה לקבלת תגמולי ביטוח, ושולמו לו פיצויים, תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ו/או החזר שכר טרחת שמאי, שלפי הטענה, הופחתו מהם סכומים בניגוד לדין, ובכלל זה סכום המע"מ ו/או ירידת הערך, או חלקם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת. הוערך בכ- 60 מיליון ש"ח בשנה.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
19.	04/2016 מחוזי - י-ם	מבוטחת בפוליסת נכות נ' החברה.	הטעייה לכאורה, בעת מענה לפנייות ו/או תביעות לתשלום תגמולי הביטוח ושליטת תגמולי ביטוח ממבוטחים, לכאורה, בגין נכות שנגרמה להם בשל מחלה ו/או תאונה בהתבסס על טענת התיישנות לאחר 3 שנים מיום קרות מקרה הביטוח וזאת בניגוד להוראת תיקון 6 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, לפיה, תקופת ההתיישנות לתשלום תגמולי ביטוח במקרים בהם נגרמה הנכות בשל מחלה ו/או תאונה תחל מהיום שקמה למבוטח הזכות לתבוע תגמולי ביטוח לפי תנאי חוזה הביטוח. עילות התביעה: הפרה של הוראות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חובה חקוקה, התנהגות שלא בתום לב בעת קיום החוזה בניגוד לסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973, ועשיית עושר ולא במשפט; סעדים מבוקשים: (א) להורות על פסיקת פיצוי אינדיבידואלי לכל חבר מחברי הקבוצה (ב) לפסוק פיצוי מיוחד לתובעת בגין הטרחה והסיכון שנטלה על עצמה למען חברי הקבוצה וכן לפסוק לעו"ד המייצגים שכר טרחה כאחוז משווי הפיצוי הכולל שייפסק.	כל מבוטח החל מיום 18 במרס, 2014, ועד ליום בקשת האישור, בביטוח כלשהו, שאינו ביטוח לפי פקודת רכב מנועי ו/או ביטוח אחריות כמשמעותו בסעיף 65 לחוק חוזה ביטוח, ושעמדה לו ו/או עומדת לזכותו, עילת תביעת כנגד הנתבעת, שהנה נכות שנגרמה לו ממחלה ו/או תאונה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 416 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
20.	06/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח מנהלים נ' החברה.	פגיעה, לכאורה, בזכויות המבוטחים עקב מחדלה של הנתבעת בקליטת הכספים המופרשים על ידי המעסיקים לטובת פוליסות ביטוחי המנהלים וקופות הגמל ואי שיוכם במועד כגון: פגיעה בתשואה לה המבוטח זכאי בפוליסה, פגיעה בזכות המבוטח לניוד הפוליסה לחברת ביטוח אחרת ופגיעה בכיסויים הביטוחיים להם זכאי המבוטח. כמו כן, נטען כי למרות שלכאורה הסיבה לאי הפקדת הפרמיה בפוליסה נעוצה במחדלה של הנתבעת, הנתבעת חייבה לכאורה את התובע בריבית פיגורים עקב איחור בתשלום הפרמיה. עילות התביעה: הפרת הסכם הביטוח; רשלנות; הטעיה; קיום חוזה בחוסר תום לב; הפרת חובה חקוקה; ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: צו עשה לחברה להסיר את מחדלה הנטען ולחייב אותה לקלוט את כספי המבוטחים והעמיתים ולשייכם לפוליסות הרלוונטיות; להורות לחברה שלא לפגוע במקדם החישוב של זכויות העמיתים; לקבוע, כי חברי הקבוצה לא יחויבו בריבית פיגורים בגין החודשים בהם תגמולי הפנסיה שהופרשו על-ידי מעסיקיהם לא נקלטו על-ידי החברה, ולחלופין להשיב לחברי הקבוצה את סכומי ריבית הפיגורים שנגבתה מהם.	כלל לקוחות הנתבעת בפוליסות ביטוח מנהלים או קופות גמל, אשר במהלך התקופה החל מחדש פברואר 2016 ועד למועד הגשת הבקשה, הופרשו משכרם כספים לטובת הפוליסות אצל הנתבעת אולם כספים אלה לא נקלטו על ידי הנתבעת ולא שוייכו לפוליסות.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
1.	11/2015 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הפחתת סכומי הנזק הנתבעים על ידי צד ג', בטענה ל"רשלנות תורמת" מצדו של צד ג', ללא הנמקה. וזאת, בניגוד להוראות הדין וחוזרי המפקח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	6 מיליון ש"ח.
2.	03/2016 מחוזי-ת"א	מבוטחים בביטוח אלמנטרי נ' החברה	חיוב בפרמיה מוגדלת (בגין הגדלת סכום הביטוח) למן ה- 1 לחודש בו הוגדל סכום הביטוח בפוליסות ביטוח מבנה, גם באותם מקרים שבהם בפועל הורחבה הפוליסה (כלומר, סכום הביטוח הוגדל) לאחר ה- 1 לחודש.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 14 מיליון ש"ח.
3.	06/2016 עליון - ים	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביה ביתר של פרמיית ביטוח חובה לרכב לתקופה של שנה שלמה, גם כאשר תעודת הביטוח משולמת על ידי המבוטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח, ונכנסת לתוקף רק במועד התשלום.	ביום 5 באפריל 2016, ניתן על ידי בית המשפט המחוזי פסק דין הדוחה את בקשת האישור. ביום 8 ביוני 2016, הגיש המבקש בבקשת האישור, ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.	4.35 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	02/2014 04/2014 מחוזי - ת"א	חברי קופ"ח כללית ומכבי נ' קופות החולים, החברה, חברות ביטוח נוספות.	אי מימוש זכות ההשתתפות העומדת לקופות החולים, לכאורה, מכוח הדין כלפי חברות הביטוח לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות שירותי הבריאות הנוספים (השב"ן) ביחס למקרים בהם קיימת חפיפה בחבות בין לבין חברות הביטוח במסגרת פוליסות ביטוח בריאות הנמכרות על ידן. עיקר החפיפה הנטענת הינה בתחום הניתוחים (בחירת מנתח ועלויות נלוות) ובתחום הייעוץ הרפואי. עוד נטען כי חברות הביטוח מתמרצות, לכאורה, את המבוטחים להפעיל את תוכניות השב"ן בקופות החולים באמצעות גמול כספי על מנת להימנע כביכול מלספוג את התממשות הסיכון של האירוע הביטוחי תוך גלגול הסיכון לכאורה לקופות החולים ובראשן הכללית. עילת התביעה: התעשרות שלא כדין. הסעד המבוקש: מימוש זכות ההשתתפות של קופות החולים כלפי חברות הביטוח על ידי חיוב כל אחת מחברות הביטוח לשלם להן לפחות מחצית מהתשלומים שנשאה בהן לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות השב"ן ברכיב הניתוחים ובחירת מנתח בישראל והן ברכיב הייעוץ הרפואי בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה, וזאת במקרים בהם למבוטחי הקופות קיים ביטוח בריאות מסחרי בגין רכיבים אלה.	החברה הגישה תגובתה לבקשה. ביום 14 במאי 2015 נערך דיון בטענות המקדמית של קופות החולים וחברות הביטוח באשר לשאלת מעמדם של המבקשים בהגשת בקשת האישור ביום 11 ביוני, 2015, קבע בית המשפט כי חבר באגודה עותמנית רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה נגזרת בשם האגודה. על החלטה זו הגישו קופות החולים בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אליה הצטרפו המבטחות. ביום 2 במרס, 2016, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט, לפיה לתובעים לא עומדת הזכות להגיש תובענה נגזרת כנגד קופות החולים.	3.5 מיליארד ש"ח, ביחס לכללית. 1.7 מיליארד ש"ח, ביחס למכבי.
2.	06/2016 מחוזי - מרכז	סוכן נ' החברה	לטענת הסוכן (התובע) בשל הפרת ההסכם בינו לבין החברה ובשל הפרת חובת הזהירות שלה כלפיו, בוטלו פוליסות ביטוח שתווכו על ידו בשיעורים ניכרים וסוכנות הביטוח שבבעלותו קרסה.	ביום 19 ביוני 2016, הגיש הסוכן תביעה כנגד החברה. החברה טרם הגישה כתב הגנה.	כ- 35 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ה. תובענות שהסתיימו:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	07/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה.	עניינה של התובענה הינה תשלום מופחת, לכאורה, של תגמולי ביטוח בפוליסות מסוג "נכות מתאונה" על בסיס נכות פחותה מזו שנקבעה לתובעים והוסכם עליה בפוליסה.	ביום 9 במאי, 2016, הוגשה בקשה להסתלקות מבקשת האישור כתובענה ייצוגית, ללא צו להוצאות. בית המשפט אישר את בקשת ההסתלקות והורה על דחיית התביעה האישית של המבקשים. בכך באה התובענה לידי סיום.	כ-50 מיליוני ש"ח לכל הפחות.
2.	08/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	עניינה של התובענה הינה אי תשלום שיפוי למבוטחי המשיבה בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה, תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986.	ביום 19 ביוני 2016, אישר בית המשפט את הסדר הפשרה שהוגש על ידי הצדדים, נתן לו תוקף של פסק דין וכן אימץ את המלצת הצדדים לעניין שכר טרחה וגמול לתובעים, תוך תיקון לא מהותי להמלצה לעניין שכר הטרחה לתובע הייצוגי. בכך באה התובענה לידי סיום.	כ-23 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהן הסכם פשרה.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	אלפי ש"ח
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:		
282,000	3	צוין סכום המתייחס לקבוצה
225,000	1	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	1	לא צוין סכום התביעה
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
607,604	10	צוין סכום המתייחס לקבוצה
1,196,000	3	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	5	לא צוין סכום התביעה
5,235,000	2	תביעות מהותיות אחרות (*)

לתאריך הדיווח, סכום ההפרשה המצטבר של התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל, מסתכם בכ- 19 מיליוני ש"ח (ליום 30 ביוני, 2015 - כ- 28 מיליוני ש"ח וליום 31 בדצמבר, 2015 - כ- 22 מיליוני ש"ח).

(*) ראה סעיף ד' לעיל.

בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה וההליכים המשפטיים ואחרים, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין החברה לבין המבוטחים ו/או צדדים שלישיים לחוזי הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכונות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. על כן בתחומים אלו בקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי לקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזי הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

באור 6 - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות המאופיינים כאמור באורך חיים ממושך וכפופים לשינויים רגולטוריים ואחרים, תכופים ומורכבים, לשינויים ותוספות לנוסח המוצרים ולשינויים רבים אחרים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי המבוטחים ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות למרכיב החיסכון. מורכבות ושינויים אילו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ושיעורן, לרכיבי המוצר השונים, לאופן שיוך הכספים למבוטחים ו/או למרכיבים השונים של המוצרים, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם. מורכבות זו מועצמת לאור ריבוי הגורמים המעורבים בניהול המוצרים ותפעולם ולעתים תוך מתן הנחיות סותרות מצדם או מטעמם.

החברה עוסקת באופן שוטף בלימוד, איתור, ניטור וטיפול בסוגיות העולות עקב המורכבויות האמורות, לרבות אגב פניות ציבור, מעסיקים ויועצים פנסיוניים, ישירות או באמצעות המפקח, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי מוצרים ו/או לקוחות. כמו-כן, לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.

באור 7 - מסים על ההכנסה

בחודש ינואר 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו - 2016, אשר קבע בין היתר הפחתת שיעור מס החברות מ- 26.5% ל- 25%, וזאת בתחולה מיום 1 בינואר, 2016.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים, ובכללם החברה, בעקבות השינוי האמור:

שנה	שיעור מס		
	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2015	26.5	17.75 (*)	37.58 (**)
2016 ואילך	25.0	17.00	35.90

(*) שיעור מס משוקלל.
(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

השפעת השינוי בשיעור המס בתקופת הדוח הינה קיטון בהתחייבויות בגין מסים נדחים וגידול ברווח כולל אחר בסך של כ- 4,975 אלפי ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ- 3,599 אלפי ש"ח נזקף לסעיף מסים על ההכנסה בדוח רווח והפסד וסך של כ- 1,376 אלפי ש"ח נזקף לרווח כולל אחר.

באור 8: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, (להלן: "החוק") מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם, אם המקרה משמש עילה לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלח"ד ("זכות שיבוב"), על פי הדין כאמור, המל"ל רשאי לתבוע את חברות הביטוח בגין כספים אשר שילם או עתיד לשלם למבוטחיהן.

בחודש יולי 2014, מונתה ועדה בין משרדית לבחינה ועדכון של הנתונים המשמשים את ביטוח לאומי בבואו לחשב את גובה הערך המהוון של הקצבאות ששולמו לנפגעי תאונות עבודה ואת אופן היווןן של אותן קצבאות, אשר נקבע בהתאם לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות"), ואשר מבוססים על לוחות תמותה ושיעורי ריבית שלא עודכנו מאז שנת 1987.

בחודש מרס 2016 פורסמו מסקנות הוועדה כאמור הקובעות, בין היתר, כי יש לעדכן את התקנות הן לגבי מרכיב לוחות התמותה והן לגבי שיעור ההיוון (להלן - "ההמלצות"). כמו כן קובעות ההמלצות כי לאחר העדכון האמור יעודכנו התקנות אחת לארבע שנים. הוועדה ממליצה כי כל עוד לא נקבע אחרת, יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית על 2% במקום 3% הקבועים בתקנות הקיימות.

להערכת החברה, לאור תיקון התקנות, יגדל גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לביטוח לאומי במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המל"ל כנגד מבטחים בגין הקצבאות שזכאים להם נפגעי תאונות עבודה וכן יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות אחרות.

כתוצאה מהעדכון האמור בשיעור ההיוון, ביצעה החברה אומדן ראשוני בגין השפעת התיקון האמור ובהתאם הגדילה את ההפרשות להתחייבויות ביטוחיות בבטיחות כללי, בענפי ביטוח רכב חובה וענפי חבויות אחרים, בתקופת הדוח, בסך של כ- 136 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 87 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי) וברבעון השני של השנה, בסך של כ- 25 מיליוני ש"ח (כ- 16 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי).

יודגש כי בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת התיקון האמור על התחייבויות החברה, שכן אין להן ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך ייתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מאומדני החברה והיא תידרש לעדכן את הערכותיה בהתאם.

בחודש אוגוסט 2016, פורסמה הודעה של משרד האוצר (להלן - הודעת משרד האוצר) לפיה שר האוצר החליט, בתיאום עם שר הרווחה, לדרוש את ביטול תיקון התקנות זאת במטרה למנוע פגיעה קשה בציבור המבוטחים כתוצאה מהעלאת פרמיית הביטוח.

יודגש כי נכון לתאריך החתימה על הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים קיימת אי ודאות בקשר להשפעת ההודעה של משרד האוצר כאמור לעיל, על התחייבויות החברה, ולפיכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

ב. ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות

החברה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה, את נאותות העתודה בביטוח בריאות ואת ההתחייבויות הביטוחיות בבטיחות כללי, בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. כתוצאה מירידה בריבית חסרת סיכון בתקופת הדוח החברה הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 158 מיליוני ש"ח (כ- 101 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי), (סך של כ- 86 מיליוני ש"ח בבטיחות חיים, סך של כ- 46 מיליוני ש"ח בבטיחות בריאות וסך של כ- 26 מיליוני ש"ח בבטיחות כללי). בתקופה המקבילה אשתקד, החברה הפרישה לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 15 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 9 מיליוני ש"ח לאחר מס). ברבעון השני של השנה חלה ירידה נוספת בריבית חסרת הסיכון לעומת הרבעון הראשון. בהתאם, ברבעון השני הגדילה החברה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 63 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 40 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי) (סך של כ- 33 מיליוני ש"ח בבטיחות חיים, סך של כ- 27 מיליוני ש"ח בבטיחות בריאות וסך של כ- 3 מיליוני ש"ח בבטיחות כללי). ברבעון המקביל אשתקד הקטינה הקבוצה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 171 מיליוני ש"ח (כ- 107 מיליוני ש"ח לאחר מס) (סך של כ- 98 מיליוני ש"ח בבטיחות חיים וסך של כ- 73 מיליוני ש"ח בבטיחות בריאות). בשנת 2015 הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בבטיחות חיים (סך של כ- 9 מיליוני ש"ח לאחר מס).

באור 8: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ג. רפורמה ברכב חובה

(1) בחודש ינואר 2016, פורסם חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה". בעיקרו, החוזר מעדכן את דמי הביטוח השירי (באמצעות "הפול") לכלי רכב פרטיים ומסחריים, תוך קביעת הוראת שעה שלפיה בגין חוזים לביטוח חובה של רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון שמועד תחילתם מיום 1 במרס, 2016 ועד ליום 31 בדצמבר, 2016, לא תחול המגבלה הקובעת כי דמי הביטוח בענף ביטוח רכב חובה אינם יכולים לחרוג משיעור של 90% מדמי הביטוח נטו עבור אותו מבוטח במסגרת תעריפי "הפול".

(2) בד בבד עם פרסום החוזר הנ"ל, פורסמה טיוטה לתיקון החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה, המבקשת לבצע עדכון נוסף (ולמעשה הפחתה נוספת) של תעריפי "הפול" לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, החל מיום 1 בינואר, 2017. אם וככל שהטיוטה דגן תכנס לתוקף, לא יהיו חברות הביטוח רשאיות להנהיג, החל מהמועד האמור, תעריף נטו החורג מ-90% מדמי הביטוח נטו עבור מבוטח זהה במסגרת תעריפי "הפול".

(3) בחודש פברואר 2016, הגישו חברות הביטוח, באמצעות איגוד חברות הביטוח, וה"פול" עתירה לבג"ץ למתן צווים על תנאי (הכוללת גם בקשה למתן צו ארעי, צו ביניים ובקשה לקביעת מועד דיון דחוף), בקשר עם החוזר. במסגרת הדיון נקבע, בהסכמת הצדדים, כי הסעיף הקובע שלא יאושרו לחברות הביטוח דמי ביטוח נטו עבור רכב שאינו אופנוע העולים על 90% מתעריף "הפול" לרכב בעל מאפיינים זהים, ימחק.

החברה לומדת את הוראות התיקונים, אך להערכתה למכלול התיקונים, אלה שנכללו בחוזר ואלה שפורסמו כטיוטה בלבד יכול שתהיה השפעה על כמות המבוטחים בפול כמו גם השפעה מהותית על דמי ביטוח בענף רכב חובה אשר עלולה לגרום לירידה ברווחיות ענף זה.

בחודש אוגוסט 2016 נתקבלה פנייה מהפיקוח ובה בקשה להגיש לאישורו תעריף ביטוח חובה חדש, אשר יחול מיום 1 בנובמבר, 2016.

באור 9: - אירוע מהותי לאחר תאריך הדיווח

מתן הלוואה למנורה מבטחים נדל"ן בע"מ (להלן - מנורה נדל"ן) - חברה אחת של החברה

ביום 1 באוגוסט, 2016, נחתם הסכם בין החברה ומנורה נדל"ן, אשר על פיו תלווה החברה למנורה נדל"ן סך של עד 50 מיליוני ש"ח. על פי ההסכם, קרן הלוואה צמודה למדד ותיפרע ב- 6 תשלומים שווים, אשר ישולמו מידי שנה החל מיום 1 באוגוסט, 2020 ועד ליום 1 באוגוסט, 2026. הריבית על הלוואה צמודה למדד ותשולם מידי שנה החל מיום 1 באוגוסט, 2017 ועד לתום הלוואה. כמו כן, הריבית תיקבע על פי כללים אובייקטיביים ובתנאי שוק רגילים. נקבעו תניות פיננסיות לפיהן דירוג הלוואה לא יפחת מדירוג השקעה וכן חל איסור שעבוד לנכסי מנורה נדל"ן. הלוואה אושרה על ידי כל האורגנים המוסמכים בחברה.

לכבוד בעלי המניות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר לסקירת המידע הכספי ביניים הנפרד לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי ביניים הנפרד המובא לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח), התשמ"א-1981 של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 30 ביוני, 2016 ולתקופות של ששה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי ביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי ביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי ביניים נפרד מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי ביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות המפקח על הביטוח כפי שנקבעו בחוזר ביטוח 15-1-2015.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
18 באוגוסט, 2016

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - דוחות סולו), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט העניינים הבאים:

- א. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
- ב. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה היא עיסוקה היחיד.

דוחות על המצב הכספי

ליום	ליום 30 ביוני		
31 בדצמבר	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
נכסים בלתי מוחשיים	341,465	340,553	331,661
הוצאות רכישה נדחות	1,087,732	1,053,951	1,116,896
רכוש קבוע	561,303	507,651	730,894
השקעות בחברות מוחזקות	247,103	239,473	230,906
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	74,937	73,989	75,661
נדל"ן להשקעה אחר	122,156	108,442	122,517
נכסי ביטוח משנה	1,568,617	1,411,817	1,709,223
נכסי מסים שוטפים	120,448	61,931	81,257
חייבים ויתרות חובה	190,976	185,148	201,321
פרמיות לגבייה	584,350	623,294	685,074
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	20,219,832	19,429,509	20,546,384
השקעות פיננסיות אחרות:			
נכסי חוב סחירים	3,117,997	2,766,584	3,012,597
נכסי חוב שאינם סחירים	5,592,615	5,494,486	5,606,666
מניות	179,453	208,746	190,840
אחרות	931,837	952,577	968,110
סה"כ השקעות פיננסיות אחרות	9,821,902	9,422,393	9,778,213
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	1,228,134	1,449,015	1,336,609
מזומנים ושווי מזומנים אחרים	252,209	548,414	513,071
סך כל הנכסים	36,421,164	35,455,580	37,459,687
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה	21,670,828	21,085,036	22,138,264

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות על המצב הכספי (המשך)

ליום	ליום 30 ביוני	
31 בדצמבר	2015	2016
2015	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

הון:

291,332	291,332	291,332	הון מניות
333,486	333,486	333,486	פרמיה על מניות
168,730	201,519	287,611	קרנות הון
681,074	784,922	500,552	עודפים
1,474,622	1,611,259	1,412,981	סה"כ הון

התחייבויות:

10,559,500	10,278,581	11,342,939	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
21,361,189	20,540,166	21,882,234	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
141,152	188,550	110,039	התחייבויות בגין מסים נדחים
113,082	119,985	124,579	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
1,425,748	1,352,015	1,238,226	זכאים ויתרות זכות
1,345,871	1,365,024	1,348,689	התחייבויות פיננסיות
34,946,542	33,844,321	36,046,706	סך כל ההתחייבויות
36,421,164	35,455,580	37,459,687	סך כל ההון וההתחייבויות

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה					
ל- 6 חודשים שהסתיימו		ל- 3 חודשים שהסתיימו		ביום	
ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		31 בדצמבר	
2016	2015	2016	2015	2015	
בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח			
2,826,796	2,436,406	1,503,209	1,247,235	5,078,599	פרמיות שהורווחו ברוטו
369,906	353,300	185,691	186,830	715,474	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,456,890	2,083,106	1,317,518	1,060,405	4,363,125	פרמיות שהורווחו בשייר
205,084	809,250	331,056	(26,934)	912,781	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
86,529	140,717	45,267	1,708	219,571	הכנסות מדמי ניהול
58,354	53,030	29,412	30,979	109,418	הכנסות מעמלות
432	7,106	79	7	7,945	הכנסות אחרות
2,807,289	3,093,209	1,723,332	1,066,165	5,612,840	סך כל ההכנסות
2,693,109	2,395,238	1,588,464	627,019	4,675,736	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(332,939)	(124,932)	(141,565)	(76,436)	(493,567)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,360,170	2,270,306	1,446,899	550,583	4,182,169	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
499,700	474,681	248,400	243,187	952,857	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
170,239	187,414	81,473	95,067	388,030	הוצאות הנהלה וכלליות
27,815	22,471	22,963	26,880	52,946	הוצאות מימון
3,057,924	2,954,872	1,799,735	915,717	5,576,002	סך כל ההוצאות
1,947	6,987	(1,714)	4,329	17,193	חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(248,688)	145,324	(78,117)	154,777	54,031	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(70,454)	51,369	(23,723)	53,830	9,074	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
(178,234)	93,955	(54,394)	100,947	44,957	רווח נקי (הפסד)

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות על הרווח הכולל

לשנה					
שהסתיימה					
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 6 חודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	ביום 30 ביוני		ביום 30 ביוני		
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
44,957	100,947	(54,394)	93,955	(178,234)	רווח נקי (הפסד)
רווח (הפסד) כולל אחר:					
<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד</u>					
(3,722)	(12,263)	4,037	(10,667)	(5,168)	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
(11,675)	(101,830)	42,965	32,292	66,605	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
(107,147)	(12,484)	3,801	(75,006)	(30,826)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
16,539	814	46	1,648	3,218	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
(106,005)	(125,763)	50,849	(51,733)	33,829	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
(40,992)	(47,426)	18,254	(19,509)	9,690	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
(65,013)	(78,337)	32,595	(32,224)	24,139	<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד</u>
-	-	-	-	126,322	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע
1,495	1,495	-	1,495	-	הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה
7,175	13,318	(993)	3,168	(3,570)	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
8,670	14,813	(993)	4,663	122,752	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד
3,092	5,419	(357)	1,591	30,298	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
5,578	9,394	(636)	3,072	92,454	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד
(59,435)	(68,943)	31,959	(29,152)	116,593	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
(14,478)	32,004	(22,435)	64,803	(61,641)	סך-הכל רווח (הפסד) כולל

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

א. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני, 2016						
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף		
בלתי מבוקר				ב	נכסי חוב סחירים	
אלפי ש"ח				ג	נכסי חוב שאינם סחירים	
3,012,597	-	2,992,863	19,734	ד	מניות	
5,606,666	5,606,666	-	-	ה	אחרות	
190,840	-	176,989	13,851			
968,110	-	804,696	163,414			
9,778,213	5,606,666	3,974,548	196,999		סה"כ	
ליום 30 ביוני, 2015						
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף		
בלתי מבוקר				ב	נכסי חוב סחירים	
אלפי ש"ח				ג	נכסי חוב שאינם סחירים	
2,766,584	-	2,728,893	37,691	ד	מניות	
5,494,486	5,494,486	-	-	ה	אחרות	
208,746	-	192,459	16,287			
952,577	-	776,702	175,875			
9,422,393	5,494,486	3,698,054	229,853		סה"כ	
ליום 31 בדצמבר, 2015						
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	פירוט בסעיף		
מבוקר				ב	נכסי חוב סחירים	
אלפי ש"ח				ג	נכסי חוב שאינם סחירים	
3,117,997	-	3,095,199	22,798	ד	מניות	
5,592,615	5,592,615	-	-	ה	אחרות	
179,453	-	164,783	14,670			
931,837	-	770,253	161,584			
9,821,902	5,592,615	4,030,235	199,052		סה"כ	

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

ליום 30 ביוני, 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
1,567,434	1,504,015
1,445,129	1,412,139
34	24
3,012,597	2,916,178
21,840	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני, 2015	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
1,602,402	1,525,281
1,163,786	1,142,161
396	357
2,766,584	2,667,799
17,511	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2015	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	אלפי ש"ח
1,820,846	1,763,986
1,297,118	1,295,053
33	23
3,117,997	3,059,062
25,333	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 ביוני, 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,465,865	3,216,348
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

3,140,801	3,489,123
5,606,666	6,705,471
88,323	

ליום 30 ביוני, 2015	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,508,612	3,215,282
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

2,985,874	3,304,692
5,494,486	6,519,974
88,686	

ליום 31 בדצמבר, 2015	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

2,528,172	3,238,925
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

3,064,443	3,374,936
5,592,615	6,613,861
88,279	

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ד. מניות

ליום 30 ביוני, 2016		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
181,775	174,161	מניות סחירות
9,065	13,781	מניות שאינן סחירות
190,840	187,942	סך הכל מניות
38,682		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 ביוני, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
202,897	170,854	מניות סחירות
5,849	7,386	מניות שאינן סחירות
208,746	178,240	סך הכל מניות
26,818		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
177,826	160,322	מניות סחירות
1,627	6,111	מניות שאינן סחירות
179,453	166,433	סך הכל מניות
34,278		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני, 2016		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
642,172	606,098	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
325,938	307,644	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
968,110	913,742	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
36,473		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 ביוני, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
644,822	590,766	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
307,755	275,745	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
952,577	866,511	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
30,321		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
610,394	582,430	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
321,443	312,067	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
931,837	894,497	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
31,929		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.
